

Organizația Internațională pentru Migrație (OIM)
Agenția ONU pentru migrație

GUVERNUL
REPUBLICII MOLDOVA

ÎNVĂȚĂM LIMBA ROMÂNĂ ÎMPREUNĂ PRIMII PAȘI

Manual pentru copiii din diasporă

Nivelul
A2

Chișinău, 2018

CZU: ????

??

Autori:

Alexandra Barbăneagră, doctor în pedagogie, conferențiar universitar, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, expert ANTEM

Lucia Cucu, magistru în management educațional, director, Asociația Națională a Trainerilor Europeni din Moldova (ANTEM)

Ala Zavadschi, doctor în filologie, conferențiar universitar, Universitatea de Stat din Moldova, expert ANTEM

Liuba Petrenco, doctor în pedagogie, conferențiar universitar, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, expert ANTEM

Sabina Corniciuc, doctor în filologie, conferențiar universitar, Universitatea de Stat din Moldova, expert ANTEM

Înregistrare materiale audio:

Daniela Burlaca, regizor, actor, Teatrul „Geneza-Art”

Nicu Țurcanu, actor, Teatrul „Geneza-Art”

Recenzenți:

Alexandra Gherasim, doctor în filologie, conferențiar universitar, Universitatea de Stat din Moldova

Veronica Ciubotaru, mediator intercultural, președintele Asociației de promoție socială italo-moldavă „Arcobaleno”, Trento, Italia

Pictor: Diana Roșcovan
Design, machetare: Andrei Ichim
Corectură: Arminia Cicală-Racu

Prezenta lucrare a fost elaborată în cadrul proiectului „Consolidarea capacităților de dezvoltare a Moldovei prin crearea parteneriatelor dintre diasporă și țara de origine,” finanțat de Fondul pentru Dezvoltare Internațională al Organizației Internaționale pentru Migrație (OIM), și implementat de OIM, Misiunea în Moldova, în parteneriat cu Biroul Relații cu Diaspora și Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova.

Conținutul acestei lucrări reflectă opinia și responsabilitatea autorilor, și nu neapărat viziunile Organizației Internaționale pentru Migrație și a partenerilor. Denumirile utilizate și prezentarea materialului în întreaga lucrare nu implică exprimarea vreunei opinii ale OIM cu privire la statutul juridic al oricărei țări, teritoriu, oraș sau zonă, sau a autorităților acesteia, sau în ceea ce privește frontierele sau granițele acesteia. OIM este fidelă principiului conform căruia migrația legală ce respectă demnitatea umană aduce beneficii migranților și societății. În calitate de Agenție ONU pentru migrație, OIM colaborează cu partenerii săi pe plan mondial, realizând mai multe activități: asistă la satisfacerea provocărilor operaționale ale migrației; promovează înțelegerea integrală a problemelor ce țin de migrație; încurajează dezvoltarea economică și socială prin intermediul migrației; desfășoară diverse activități în ceea ce privește respectarea reală a demnității umane și creșterea bunăstării migranților.

Publicat de: Organizația Internațională pentru Migrație, Misiunea în Moldova. str. Ciuflea 36/1, Chișinău, MD-2001, Republica Moldova. Tel: + 373 22 23-29-40; + 373 22 23-29-41 Fax: + 373 22 23-28-62. e-mail: iomchisinau@iom.int. Pagină web: <http://www.iom.md>

© 2018 Organizația Internațională pentru Migrație (OIM), Misiunea în Moldova

Toate drepturile sunt rezervate. Nici o parte a prezentei publicații nu poate fi reprodusă, păstrată pe un sistem de căutare a informației sau transmisă sub orice formă prin intermediul unor mijloace electronice, mecanice, de fotocopiere, înregistrare sau altfel de transmitere fără permisiunea scrisă prealabilă a editorului.

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

ISBN 978-9975-??-???-?

CUPRINS

PREFAȚĂ	4

PRIN SATELE ȘI ORAȘELE MOLDOVEI	5

Lecția 1.1. De la Naslavcea la Giurgiulești.....	5
Lecția 1.2. Locuri memorabile din Moldova.....	11
Lecția 1.3. În capitala Moldovei - Chișinău	15
Lecția 1.4. În ospete la bunici	20

TIMPUL LIBER: INTERESE ȘI PASIUNI	24

Lecția 2.1 Ce facem în timpul liber?.....	24
Lecția 2.2. Să ne interesăm de istoria neamului.....	28
Lecția 2.3. Să facem sport.....	32
Lecția 2.4. Unde mergem în vacanță?	36

UN CADOU DIN MOLDOVA	40

Lecția 3.1. La târgul de suvenir.....	40
Lecția 3.2. La iarmarocul de toamnă	45
Lecția 3.3. La plăcintărie	49
Lecția 3.4. Cumpărăm o ie	52

MUZICĂ, DANS, LITERATURĂ, FILM ȘI TEATRU	56

Lecția 4.1. Să cunoaștem Moldova prin muzică	56
Lecția 4.2. Moldova prin literatură.....	59
Lecția 4.3. Moldova prin ritmurile dansului	64
Lecția 4.4. Să cunoaștem Moldova prin film și teatru	68

SĂ CUNOAȘTEM OBICEIURILE ȘI TRADIȚIILE MOLDOVEI	72

Lecția 5.1. Primiți colindătorii/urătorii?	72
Lecția 5.2 Sărbătorim Dragobetele.....	77
Lecția 5.3. Un mărtișor pentru tine	81
Lecția 5.4. În așteptarea Paștelui	85

LIMBA NOASTRĂ CEA ROMÂNĂ	89

Lecția 6.1. Să elogiem limba română	89
Lecția 6.2. De Ziua Independenței	93
Lecția 6.3. Vă invităm la festival în Moldova	97
Lecția 6.4. Să vorbim cu mândrie despre Republica Moldova!	101

PREFAȚĂ

Manualul **ÎNVĂȚĂM LIMBA ROMÂNĂ ÎMPREUNĂ. PRIMII PAȘI** deschide oportunități reale de învățare a limbii materne în Centrele Educaționale din diasporă. Este un material didactic inedit și prevede însușirea limbii române la nivelul A1, conform *Cadrului European Comun de Referință pentru Limbi*, având la bază concepțiile metodologice de ultimă oră în glotodidactică. Manualul propune copiilor cu vârsta cuprinsă între 7-12 ani o arie tematică variată și interesantă, cu informații, texte care promovează valorile naționale.

Suportul didactic promovează strategii interactive de învățare, accentul punându-se pe activitatea elevului ca actor social, care, pus în situația de a interacționa cu prietenii și colegii, se implică activ în procesul de predare-învățare, în vederea realizării unei comunicări reale. Autorii au ținut cont de interesele copiilor din diasporă. Forma de prezentare a materiei lexicale, gramaticale, a modelelor de vorbire este una accesibilă, în primul rând, originală și atractivă, ușor de asimilat.

Structurat în 6 unități de învățare, manualul îi are ca protagoniști pe *Dan, Doina, sora lor Paula și prietenii lor Alex, Lina și Cristi*, eroi care îi vor însoți în procesul de însușire a limbii române.

Să facem cunoștință; Învățăm limba română împreună; Bine ai venit în casa mea; O zi din viața mea; Vreau să fiu sănătos; Unde mergem; - iată spectrul tematic al primilor pași în miracolul Limbii Române. Fiecare unitate este divizată în 4 lecții, cum ar fi: IV. O zi din viața mea: 4.1. Ce fac în fiecare zi? 4.2. Agenda mea. 4.3. Ce mă pasionează? 4.4. În weekend.

În manual au fost incluse exerciții de însușire a lexicului și a gramaticii, de dezvoltare a abilităților de citire și de înțelegere a textului, de producere în scris a textelor, de interacțiune verbală. La finele fiecărei lecții, copilul este plonjat într-o oază a culturii naționale. Poezii, cântece, ghicitori, cimilituri, strigături sau texte despre costumul național, bucătăria tradițională, despre obiceiuri și tradiții etc. sunt incluse în manual pentru a-i conecta pe copii la valorile neamului din care își trag originea.

Înregistrările audio, imaginile originale, executate în culori vii, sporesc gradul de însușire a limbii române corecte, armonioase, clare, pline de farmec. Situațiile de comunicare, dialogurile și textele uzuale, accesibile și sugestive îi motivează pe copiii din diasporă să cunoască și să vorbească limba părinților, a bunicilor și a străbunicilor.

PRIN SATELE ȘI ORAȘELE MOLDOVEI

Lecția 1.1. De la Naslavcea la Giurgiulești

- ✓ Cum exprimăm intenția
- ✓ Cum cerem confirmarea opiniei
- ✓ Cum exprimăm acordul, sentimentele
- ✓ Cum ordonăm informația
- ✓ Cum informăm despre locuri, așezarea lor geografică și indicațiile de orientare
- ✓ Formarea cuvintelor - nume de localități, nume de roci și de relief
- ✓ Substantive în genitiv cu articolul posesiv *a, al, ai, ale*

1. Ascultați și memorați.

- Lina, am o idee de proiect pentru prietenii noștri.
- Sunt foarte curioasă, Doina.
- Hai să facem pentru ei o scurtă prezentare a Republicii Moldova. E util, ce zici?
- E o idee grozavă! Îmi place.
- Ce e bine să le spunem în primul rând?
- Eu cred că trebuie să vorbim mai întâi despre așezarea ei geografică.
- În al doilea rând, e bine să-i purtăm prin satele și orașele Moldovei, prin locuri memorabile.
- De acord! În al treilea rând, e bine să vorbim despre Chișinău – capitala țării.
- Astfel, îi motivăm să vină mai des în Moldova, în ospeție la bunici, la rude, să vadă ce locuri frumoase avem!

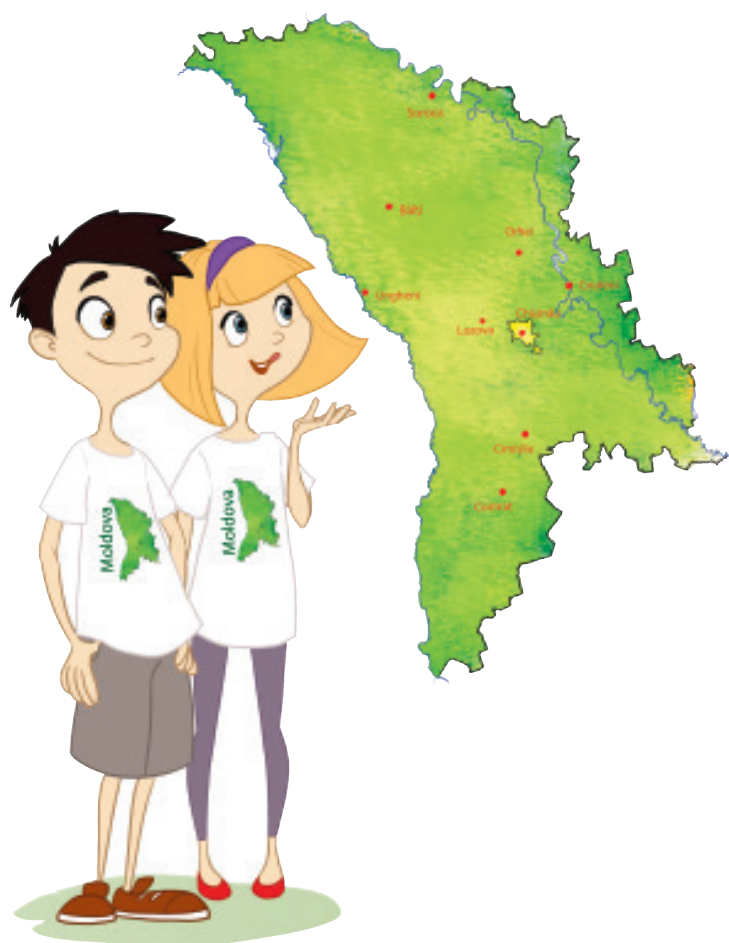

2. Corelați.

1) Proiectul este pentru	a) să vină mai des în Moldova.
2) Doina are	b) să facă o scurtă prezentare a Republicii Moldova.
3) Lina este	c) copiii din diasporă.
4) Lina și Doina vor	d) o idee grozavă.
5) În primul rând, intenționează	e) să prezinte Chișinăul, capitala Moldovei.
6) În al doilea rând, trebuie	f) foarte curioasă.
7) În al treilea rând, vor să	g) să vorbească despre așezarea geografică a Moldovei.
8) Copiii trebuie motivați	h) să-i poarte pe copii prin locuri memorabile.

3. Ascultați și memorați.

- Lina, hai să începem prezentarea!
- Republica Moldova este o parte a Europei de Sud-Est. Ea este situată în nord-estul Balcanilor. Forma ei pe hartă este asociată deseori cu un strugure.
- La vest se învecinează cu România, iar la nord, est și sud cu Ucraina.

– Teritoriul republicii se întinde de la nord la sud pe o distanță de 350 (trei sute cincizeci) de km. De la vest la est distanța este de 150 (o sută cincizeci) de km.

– Punctele geografice extreme sunt: la nord – satul Naslavcea din raionul Ocnița, iar la sud – satul Giurgiulești din raionul Cahul.

– Vreau să adaug că la Giurgiulești avem o mică ieșire la Dunăre, doar de 500 de metri.

– Satele Criva, din raionul Briceni, și Palanca, din raionul Ștefan Vodă, sunt punctele geografice extreme de la vest la est.

– Cu ce încheiem?

– În încheiere, eu spun așa: deal și vale, câmpie și stâncă, codru, peșteră, lac și cer senin, Nistru și Dunăre – iată doar câteva caracteristici ale spațiului dintre Prut și până dincolo de Nistru, numit Republica Moldova.

4. Completați.

Repere: distanța, extreme, România, strugure, Dunăre, Ucraina, sud, nord.

1) Pe hartă, Moldova seamănă cu un .....

2) Punctele geografice ..... de la ..... la ..... sunt satele Giurgiulești și Naslavcea.

3) La vest, Moldova are frontieră cu .....

4) La nord, est și sud, Moldova se învecinează cu .....

5) La Giurgiulești, Moldova are o mică ieșire .....

De la vest la est ..... este de 150 de km.

l a

5. Spuneți altfel.

1) Ucrainenii sunt vecinii Republicii Moldova la **nord**, **est** și **sud**.

2) La **vest** Moldova are hotar cu România.

3) Punctele extreme de **miazănoapte** și **miazăzi** sunt satele Naslavcea și Giurgiulești.

4) Satele Criva și Palanca sunt punctele geografice extreme de la **asfințit** la **răsărit**.

Memorați!

Nord = miazănoapte

Sud = miazăzi

Est = răsărit

Vest = asfințit

6. Vreți să știți cum e solul și relieful în Moldova?

Urmați modelul: munte-muntos

Modele de vorbire

Sat deluros
Mal stâncos
Pământ lutos/argilos
Drum pietros
Sol nisipos
Teren calcaros

lut/argilă ..... calcar ..... deal .....
piatră ..... nisip ..... stâncă .....

7. Spuneți altfel.

- 1) Sat cu multe dealuri .....
- 2) Mal format din stânci.....
- 3) Pământ care conține mult lut/argilă.....
- 4) Drum acoperit cu pietre.....
- 5) Sol ce conține mult nisip.....
- 6) Teren alcătuit din roci de calcar.....

8. Citiți dialogul.

- Doina, tu știi unde se află Mănăstirea Țâpova? Ai fost acolo?
- Da! Ea este situată pe **malul drept al Nistrului**, între satele Horodiște și Țâpova, raionul Rezina.
- Ce „secrete” **ale istoriei** ascunde acest loc stâncos?
- Pe **marginile înalte ale stâncilor**, pe partea dreaptă a râului Țâpova s-au păstrat ruinele unei **cetăți a geților**.
- Cum e peisajul aici?
- Este impresionant. Dimineața stânca strălucește sub **razele aurii ale soarelui**. Mulți turiști și **locuitori ai satului** sunt încântați de această **frumusețe a locului**.

9. Ce lipsește: *a, al, ai, ale*?

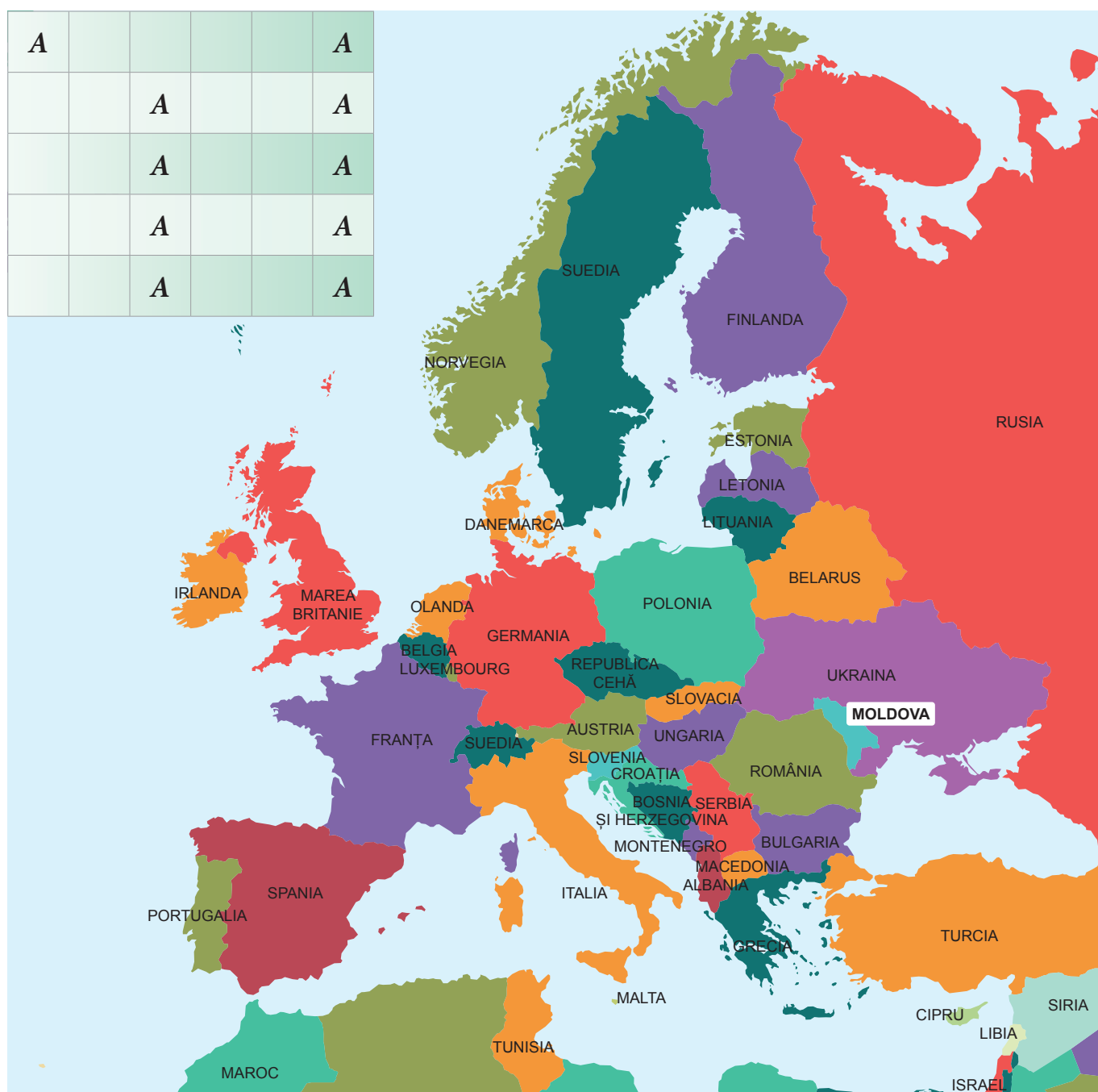
- 1) Naslavcea face parte din
tezaurul turistic ... Moldovei.
- 2) Malul abrupt ... Nistrului,
dintre satele Naslavcea și
Verejeni, din partea de nord
... țării, îți farmecă privirea.
- 3) Mănăstirea rupestră Leadova este încă o atracție turistică ... acestor locuri.
- 4) Mulți locuitori ... țării noastre cunosc puțin despre locurile pitorești din nordul
Moldovei.

Modele de vorbire

<i>Harta Europei</i>	<i>Harta turistică a Europei</i>
<i>Teritoriul Moldovei</i>	<i>Teritoriul de nord al Moldovei</i>
<i>Codrii Moldovei</i>	<i>Codrii seculari ai Moldovei</i>
<i>Livezile Moldovei</i>	<i>Livezile bogate ale Moldovei</i>

10. Ce nume de țări din Europa se ascund în pătrățele goale? Poate e țara în care trăiești, în care ai fost sau pe care vrei s-o vizitezi? Completează.

A					A
		A			A
		A			A
		A			A
		A			A

11. Puneți cuvintele la forma potrivită.

Cartea de vizită a (Republica Moldova) .....
sunt plantațiile de vie. Puține țări ale (lume) ..... au beciuri
- orașe subterane pentru vinuri. Lungimea totală a (străzi) ..... din beciurile de la Cricova este de peste o sută de km. Alte beciuri renumite ale (ținut) ..... nostru se află în satele Mileștii Mici, Brănești și Cojușna. Colecția (combinat) ..... de vinuri Mileștii Mici este inclusă în Cartea Recordurilor Guinness. Festivalul anual Ziua Națională a (Vin) ..... e un simbol modern al (țara noastră) .....

Modele de vorbire

Harta turistică a Republicii Moldova
Teritoriul amenajat al satului
Imagini spectaculoase ale codrilor, ale livezilor

Beciurile de la Cricova

12. Cu ce mergeți? Completați

- 1) De la Chișinău ajungi la Orhei ... .
(autobuz) sau ... . (microbuz)
într-o oră.
- 2) Unii turiști parcurg distanțe mari ... .
(bicicletă).
- 3) M-am plimbat prin Iași .... (tramvai).
- 4) Merg la școală ... . (troleibuz).

Modele de vorbire

La Paris am zburat cu avionul.
Din Chișinău la Bălți te poți
duce cu trenul.
Îmi place să călătoresc cu auto-
carul.

13 Scrieți unui prieten din Moldova despre țara în care trăiești. Unde se află? Cine sunt vecinii ei? Cum e relieful? Cu ce putem ajunge acolo?

INVITAȚIE

Tare-i bine în Sireți! –
Sunt cireșe câte vreți.
Tare-i bine în Florești! –
Este poamă cât poștești.
Bine e și-n Cosăuți –
Locu-acesta nu-l mai uiți.
Minunat e și-n Izvoare! –
Nu-i loc mai frumos sub soare.

Pe la Bălți când dai o raită,
Zici c-ai fost în rai la poartă.
Poposiți și la Ungheni,
Că-i vatră de moldoveni.
Nu uitați de Vulcănești –
Tot e loc ca din povești.
Mai cotiți pe la Coteala
Că-i un sat de toată fala.

Bine e în sat la noi –
Veniți să vedeți și voi!
Ori că poftim noi la voi...
Că nouă ne vine greu
Să vă așteptăm mereu:
Sau ne invitați pe noi,
Ori poftim noi pe la voi.

Nina Soroceanu

Lecția 1.2. *Locuri memorabile din Moldova*

- ✓ Cum prezentăm obiectivele și destinațiile turistice
- ✓ Cum exprimăm dorința de acțiune
- ✓ Cum caracterizăm monumentele cultural-naturale
- ✓ Acordul adjectivelor cu substantivul determinat
- ✓ Utilizarea prepozițiilor

1. Ascultați și memorați.

– *Doina, hai să îi ajutăm pe prietenii noștri să descopere Moldova și locurile ei frumoase.*

– *Bine, Cristi. Eu prezint peștera Emil Racoviță, una dintre cele mai mari peșteri din Europa. Galeria ei are o lungime de peste 89 de km. Sălile enorme și lacurile subterane au un aspect măreț.*

– *E bine să mai spunem că în satul Rudi din nordul republicii se află singurul monument UNESCO din Moldova – Punctul Arcului Geodezic Struve.*

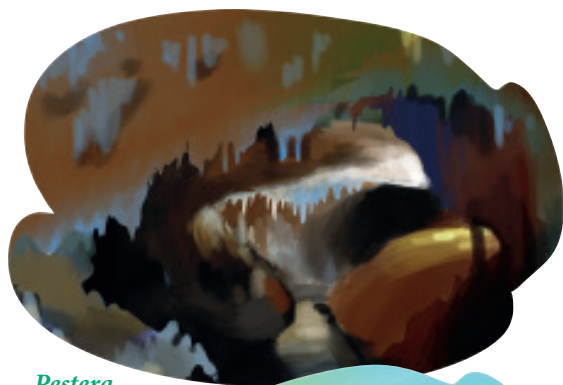
– *Eu zic să-i invităm și în Rezervația cultural-naturală Orheiul Vechi, în satele Trebujeni și Butuceni, unde peisajul este de poveste.*

– *La 110 km de Chișinău se află Saharna. Perla zonei este complexul monastic.*

– *Se spune că pe aici au fost Heracle și Orfeu, eroi ai miturilor Greciei antice.*

– *Mănăstirea Căpriană este considerată capitala spirituală a Basarabiei și una dintre cele mai vechi mănăstiri din spațiul dintre Prut și Nistru.*

– *La Soroca, râul Nistru este de o frumusețe aparte, iar cetatea Sorocii și monumentul Lumânarea Recunoștinței lasă impresii de neuitat.*

Peștera
Emil Racoviță

Pădurea
Domnească

Orheiul
Vechi

Modele de vorbire

E bine să mai spunem...

Se spune că...

Desigur.

Impresii de neuitat

Peisaj de poveste

Cetatea
Soroca

▲ Peștera de ghips Emil Racoviță

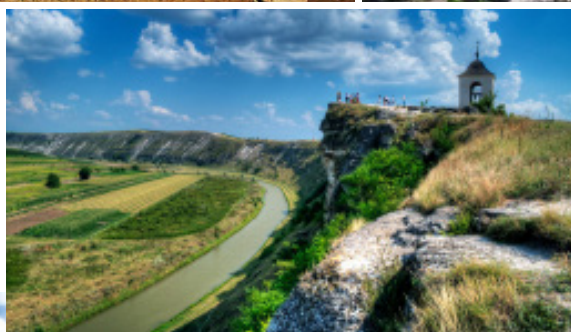
► Rezervația Orheiul Vechi

▼ Punctul Arcului Geodezic Struve

◀ Mănăstirea rupestră Țăpova

▼ Mănăstirea Căpriană

Mănăstirea Saharna

3. Corelați.

1) Peștera de ghips Emil Racoviță este	a) capitala spirituală a Basarabiei.
2) Punctul Arcului Geodezic Struve	b) ascunde un peisaj de poveste.
3) Rezervația Orheiul Vechi	c) se află la Soroca.
4) Se spune că la Saharna	d) este unicul monument UNESCO din Moldova.
5) Mănăstirea Căpriană este	e) una dintre cele mai mari din Europa.
6) Monumentul Lumânarea Recunoștinței	f) au fost eroii miturilor antice Heracle și Orfeu.

4. Completați.

Repere: destinații, de neuitat, dintre, peșterii, cultural-naturală, mai vechi

Galeriile ..... Emil Racoviță au o lungime de peste 89 de km.

În rezervația ..... Orheiul Vechi peisajul este de poveste.

Saharna este una dintre cele mai căutate ..... turistice din Moldova.

Cetatea Sorociei lasă impresii .....

Mănăstirea Căpriană este una dintre cele ..... mănăstiri din spațiul .....

Prut și Nistru.

5. Citiți enunțurile.

Nu departe de Orhei, drumul trece printr-o **pădure mare și deasă**.

Călătoria pe Nistru dezvăluie în fața turiștilor **peisaje pitorești: arbori seculari, stânci împădurite, lacuri și iazuri adânci**.

Agroturismul promovează **modul de viață rural**.

Observați!

pădure mare - păduri mari
câmpie frumoasă - câmpii frumoase
lac adânc - lacuri adânci
copac verde - copaci verzi
loc pitoresc - locuri pitorești

6. Alegeți forma potrivită.

- 1) Dor Fest este primul festival internațional/internațional .....
din nordul Moldovei cu genericul sugestiv/sugestiv ..... „Spirit și Tradiție”.
- 2) Turiștii sunt inițiați în cultura și obiceiurile naționali/naționale .....
- 3) Vinurile moldovenesc/moldovenești ..... sunt cunoscute din
timpuri străveche/străvechi în multă/multe ..... țări.
- 4) Muzeele țării au multe exponate valoros/valoroase .....
- 5) Fauna menține echilibrul ecologică/ecologic ..... și evoluția mediului
ambiant.

7. Citiți textul.

Ai auzit de Rezervația naturală „Plaiul Fagului”? Ea se află în zona codrilor și ocupă o suprafață de aproximativ 6000 de hectare, cu păduri, cu văi adânci, cu dealuri multe și înalte, cu lacuri bogate în pește și câmpii frumoase, cu izvoare cu apă rece și cristalină. Emblema Rezervației este fagul – arbore înalt de până la 15-30 de metri. 27 de specii de plante din rezervație sunt incluse în Cartea Roșie a Republicii Moldova. Aici poți vedea cerbul nobil, cerbul pătat, căpriorul, bursucul, mistrețul etc. În rezervație se fac cercetări ale florei și faunei sălbatice.

8. Răspundeți la întrebări.

- 1) Unde se află rezervația naturală „Plaiul Fagului”?
- 2) Ce suprafață are rezervația?
- 3) Cum sunt locurile aici?
- 4) Care arbore este emblema rezervației?
- 5) Ce înălțime are?
- 6) Ce animale poți vedea în rezervație?
- 7) Cum se numește documentul internațional în care sunt înscrise speciile de plante și de animale rare sau pe cale de dispariție?

9. Citiți textul despre cetatea Sorocii.

Cetatea Sorocii stă aceeași, plină de măreție de sute de ani...

Se zice că odată, pe vremuri, turcii au asediat cetatea. Ei credeau că apărătorii cetății vor termina proviziile și se vor preda.

După luni de rezistență, când ostașii erau foarte obosiți, trec în zbor câțiva cocostârci cu struguri în cioc. Ei au lăsat strugurii să cadă de sus în cetate. Și așa oamenii au rezistat și turcii au fost învinși.

Astăzi cetatea a devenit muzeu. De pe cetate se vede Nistrul. Cetatea e ca o inimă a Sorociei de azi. (după Nicolae Dabija)

10. Completați

Repere: toți, au asediat, cioc, salvați, cocostârci, muzeu.

Demult, turcii ..... cetatea. Când soldații erau fără puteri, au trecut în zbor câțiva ..... Ei aveau în ..... struguri. Cocostârcii lăsa sau strugurii să cadă în ..... cetății. În felul acesta, apărătorii cetății au fost ..... Astăzi cetatea a devenit ..... , iar ușile lui sunt deschise pentru .....

11. După ce Doina și Lina au prezentat câteva locuri memorabile din Moldova, scrieți ce traseu ați alege. De ce?

▼ Lumânarea
Recunoștinței, Soroca

ȚARA

Sub ierbi și-n frunza rară,
Sub meri și sub aluni,
Copile, e o țară
De buni și de străbuni...

Și-atuncea când ne-ntreabă,
Și-atuncea când li-i dor,
Răsar copaci și iarbă,
Cresc flori pe gura lor.

Deci, când vorbești de țară,
Să știi un lucru sfânt:
Ea, cât e în afară,
Pe-atâta-i în pământ.

Arcadie Suceveanu

Lecția 1.3. În capitala Moldovei - Chișinău

- ✓ Cum exprimăm o propunere
- ✓ Cum exprimăm speranța
- ✓ Cum exprimăm interesul
- ✓ Cum formulăm concluzii
- ✓ Cum prezentăm locurile importante
- ✓ Gradul superlativ relativ al adjectivelor
- ✓ Diateza pasivă a verbelor

1. Ascultați și memorați.

– Lina, e timpul să vorbim și despre capitala Moldovei, orașul Chișinău. Sper că vom fi niște ghizi buni.

– Și eu cred la fel, Doina. Hai să facem o „excursie” pietonală prin centrul Chișinăului! Accepți?

– Bineînțeles! Dar mai întâi de toate – o curiozitate. Ca și Roma, capitala Italiei, orașul Chișinău este așezat pe 7 coline și este traversat de râul Bâc. Pe hartă, Chișinăul are conturul unei inimi.

– Curios și foarte interesant!

– Așadar, eu zic să începem cu Grădina Publică „Ștefan cel Mare și Sfânt”. Știi de ce?

– Pentru că e locul cel mai cunoscut și foarte ușor de găsit. Toată lumea își dă întâlnire aici.

– Se știe că parcul are șapte intrări.

– Grădina Publică are și o istorie bogată de peste 200 de ani. Aleea Clasicilor are 60 de ani. Aici poți vedea busturile scriitorilor și poezilor clasici și contemporani, precum Mihai Eminescu, Ion Creanga, Grigore Vieru, etc.

– Vizitatorii rămân captivați de misterul leilor din marmură ce păzesc aleile parcului.
– E adevărat!

– Propun să mergem pe Piața Marii Adunări Naționale să vadă Porțile Sfinte, actualul Arc de Triumf, Catedrala și Clopotnița Memoriei, Teatrul Național de Operă și Balet, Muzeul Național de Istorie, Muzeul Național de Arte Plastice. Toate sunt bijuterii adevărate din centrul Capitalei.

– Eu cred că i-am convins.

– Atunci le spunem: Bine ați venit în inima Moldovei!

2. Corelați.

1) Lina și Doina propun prietenilor

2) Orașul Chișinău este așezat

3) Grădina Publică este

4) Pe hartă, Chișinăul

5) Monumentul lui Ștefan cel Mare

6) Pe Aleea Clasicilor din Grădina Publică sunt

a) locul cel mai cunoscut și ușor de găsit.

b) are conturul unei inimi.

c) pe șapte coline.

d) o excursie prin centrul capitalei.

e) busturile scriitorilor și poezilor clasici și contemporani.

f) este încărcat de istorie.

3. Răspundeți la întrebări.

1) Ce oraș din Europa este așezat, ca și Chișinăul, pe 7 coline?

2) Câți ani are Grădina Publică „Ștefan cel Mare și Sfânt”?

3) Dar Aleea Clasicilor?

4) Ce poți vizita în centrul Chișinăului?

4. Citiți și memorați.

1) Cea mai veche mențiune documentară a Chișinăului datează cu anul 1436 (o mie patru sute treizeci și șase).

2) Astăzi, Chișinăul este cel mai mare oraș din Republica Moldova.

3) Municipiul Chișinău e cel mai important centru administrativ, politic, economic și cultural al țării.

4) În Chișinău se află unul dintre cele mai bune trasee de motocros din Europa.

5) Tot aici sunt și cele mai frumoase săli de concert din republică.

6) Chișinăul e cea mai verde capitală din Europa.

▼ Sala cu Orgă

5. Ce lipsește: *cel mai*, *cea mai*, *cele mai*, *cei mai*?

Grădina Zoologică din Chișinău e locul ..... bun să petreci timpul liber în liniște și în armonie cu natura.

În Chișinău se află ..... importante muzee ale țării.

„Bucuria” este ..... mare fabrică de bomboane din Chișinău.

Cititorii ..... activi participă în campania „Chișinăul citește o carte”.

În centrul Chișinăului putem vedea ..... frumoase clădiri proiectate de arhitecți remarcabili.

Biserica Măzărache este ..... veche clădire din Chișinău.

Grădina Publică este ..... vechi parc din oraș amenajat în stil clasic.

6. Citiți pe verticală cuvântul evidențiat. Utilizați cuvintele de pe orizontală în structuri *cel mai* ..., *cea mai* ..., *cei mai* ..., *cele mai* ... .

De exemplu: La sărbători, Chișinăul este *cel mai* iluminat oraș din Moldova.

C	u	r	a	t					
A	t	r	ă	g	ă	t	o	r	
P	a	ș	n	i	c				
I	l	u	m	i	n	a	t		
T	â	n	ă	r					
A	d	m	i	r	a	b	i	l	
L	a	r	g						
A	g	l	o	m	e	r	a	t	

7. Citiți enunțurile și observați.

- 1) *Arcul de Triumf* din Chișinău *a fost construit* acum 177 de ani.
- 2) *Primul ceas* de pe arcadă *a fost adus* din Odesa în anul 1842.
- 3) După șapte ani, *cadranul* lui *a fost smuls* de un vânt puternic, iar *mecanismul a funcționat* până în anul 1881.
- 4) Tot în acest an *ceasul este înlocuit* cu altul.
- 5) *Acesta este adus* din Austria.
- 6) În anul 1941, *ceasul este lovit* de bombardament.
- 7) După război, *a fost montat altul*, care funcționează și astăzi.

Observați și memorați!

A deschide – deschis	A invita + t - invitat
A închide – închis	A fotografia + t - fotografiat
A include – inclus	A inaugura + t - inaugurat
A duce – dus	A construi + t - construit
A aduce – adus	A realiza + t - realizat
A smulge – smuls	A întocmi + t - întocmit

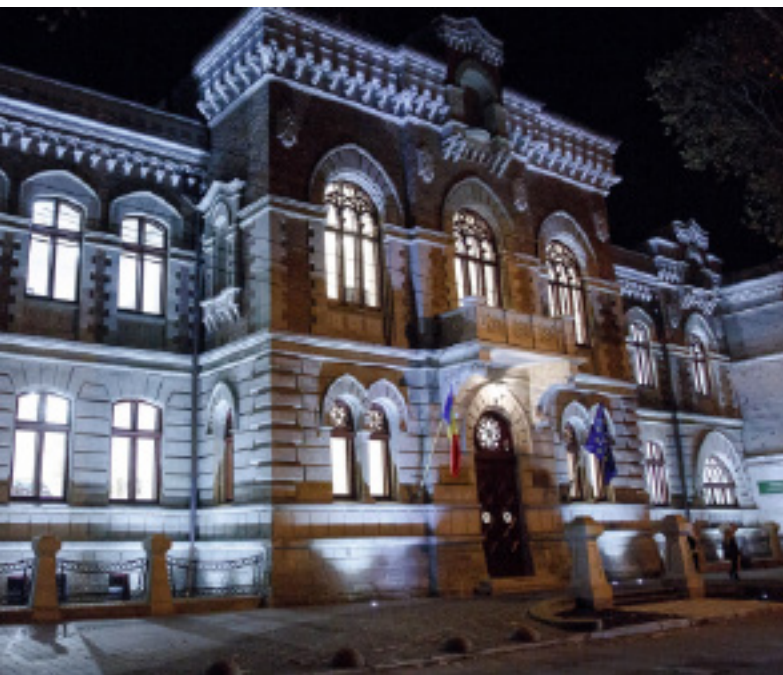
8. Care e forma potrivită? Completați.

- 1) Monumentul lui Ștefan cel Mare și Sfânt este (a realiza) ..... de vestitul sculptor Alexandru Plămădeală.
- 2) Monumentul are înălțimea de 10 metri.
- 3) Aleea Clasicilor a fost (a inaugura) ..... în anul 1957.
- 4) Clădirea primăriei municipiului Chișinău a fost (a proiecta) ..... de arhitectul Alexandru Bernardazzi.
- 5) Muzeul Național de Artă a Moldovei, de asemenea, este (a proiecta) ..... de Alexandru Bernardazzi.

Modele de vorbire

Monumentul este amplasat în centrul orașului.

Clădirea este amplasată într-o zonă verde.

▲ Muzeul Național de Artă a Moldovei

Primăria
municipiului
Chișinău

9. Citiți textul.

Știați că Arcul de Triumf din Chișinău este inclus în lista celor mai frumoase Arcuri din lume? Acesta este pe locul cinci într-un clasament de Arcuri similare din lume. Clasamentul a fost realizat de o revistă rusă.

Pe primele patru poziții se află Arcurile de Triumf din Moscova, Roma, Paris și Londra. Monumentul de arhitectură din

Chișinău le-a depășit pe cele din Kiev, București, Kursk, Barcelona și Sardapat (Armenia). Arcul de Triumf din Chișinău a fost construit în anii 1840-1841, după modelul Arcului de Triumf din Roma (Italia). El este construit din piatră albă și are o înălțime de 13 metri. Ornamentele sunt executate din ceramică.

▲ Arcul de Triumf, Clopotnița și Catedrala Mitropolitană

10. Răspundeți la întrebări.

- 1) Ce loc ocupă Arcul de Triumf din Chișinău în lume?
- 2) Cine a realizat clasamentul?
- 3) Care monumente ocupă primele patru poziții?
- 4) Când a fost construit Arcul din Chișinău?
- 5) Ce model a folosit arhitectul?
- 6) Ce înălțime are Arcul?
- 7) Din ce este construit monumentul?
- 8) Din ce sunt făcute ornamentele de pe Arc?

11. Dacă ajungi la Chișinău, ce vrei să vizitezi?:

Muzeul Național de Istorie și Arheologie a Moldovei

Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală

Castelul de Apă (Muzeul orașului)

Muzeul Satului

Parcul „Valea Morilor”

Casa Memorială Pușkin

PATRIA

Și spicul are Patrie –
Și Patria e lanul.
Și ziua are Patrie –
Și Patria e anul.

Cuvintele au Patrie –
Româna limbă-a noastră,
Stejarul are Patrie –
Pădurea-n zarea-albastră.

De mic iubește-ți Patria –
Moldova – falnic nume.
Mi-o apără! Înalță-mi-o!
Cum o făceau străbunii.

Și-un pește are Patrie –
E apa unde crește.
Dar cine n-are Patrie
Degeaba mai trăiește!

(Titus Știrbu)

Lecția 1.4. În ospeție la bunici

- ✓ Cum descriem atmosfera
- ✓ Cum exprimăm bucuria, satisfacția
- ✓ Cum caracterizăm o relație umană
- ✓ Expresii verbale de tipul: *mi-e dor*, *mi-e sete*, *mi-e foame*, *mi-i bine*, *mi-e teamă*.
- ✓ Cazul genitiv al substantivelor, fără articol posesiv

1. Ascultați și memorați.

E mare noroc să ai bunici! Bunicii mei au casa la țară, în Moldova. În fiecare vară, merg la ei în ospeție. Bunicii mei sunt extraordinar de buni, calzi, înțelegători. Ei nu mă ceartă niciodată. Vizita mea la bunici se transformă într-o poveste frumoasă. Ei mă așteaptă cu drag. Mă îmbrățișează. Îmi zâmbesc mereu. Vorba lor e blândă și dulce.

– *Bună ziua, bunica! Sărut mâna, bunicule! Ce dor mi-a fost de voi! Mă bucur să vă revăd sănătoși!*

– *Să crești mare, nepoțica noastră dragă! Ce mult te-am așteptat! Ce mare te-ai făcut! Ni s-a făcut tare dor de tine!*

– *Hai vino la masă! zice bunica. Ți-am pregătit plăcintele tale preferate și alte bunătăți.*

– *Și scrânciobul te așteaptă în grădină, zice bunicul.*

– *Dar căluțul ce mai face? Mă duci cu el la moară?*

– *Cum să nu, scumpa noastră?! Ai puțină răbdare!*

– *Casa voastră pentru mine e cel mai frumos loc de pe pământ. Voi îmi sunteți scumpi, ca lumina ochilor.*

2. Corelați.

1) Bunicii mei sunt	a) este o adevărată poveste.
2) În fiecare vară	b) la țară, în Moldova.
3) Vacanța la bunici	c) fiindcă suntem departe.
4) Nu mergem des la bunici,	d) oameni extraordinar de buni.
5) Ei au casa	e) merg la ei în ospeție.

3. Completați.

- 1) Bunica a pregătit pentru nepoțică .....
- 2) Bunicul a pregătit în grădină .....
- 3) Bunicii o așteaptă pe nepoțica lor cu .....
- 4) Casa bunicilor este cel mai frumos loc .....
- 5) E mare noroc să .....

4. Citiți și memorați.

Era într-o duminică. Părinții lui Tudor se pregăteau de drum.

– Tudor! l-a strigat mama. Mergem la bunici.

– Nu vreau să merg la bunici, a răspuns supărat fiul.

– Și de ce nu vrei să mergi? l-au întrebat într-un glas părinții.

– Nu vreau, pentru că bunicul și bunica mă sărută prea des.

– Bine. Rămâi deci acasă?

– Ba am să merg, a zis Tudor, dar am să-i sărut eu pe ei.

(după Petru Cărare)

Imagine:

Părinții cu un baiat imbușorât discută cu părinții

5. De ce Tudor nu vrea să meargă la bunici? Motivați în 2-3 enunțuri.

.....

.....

6. Citiți dialogul.

– Mi-e tare dor de bunici.

– Și mie îmi este dor de ei mereu.

– Cu ei mi-e bine și nu mi-i teamă de nimic.

– Bunicii ne răsfăț: la ei niciodată nu-ți este foame. Mi-e tare drag de ei.

Observați și memorați!

mi-e dor/mi-i dor/îmi este dor.

mi-e foame/mi-i foame/îmi este foame.

mi-e sete/mi-i sete/îmi este sete.

mi-e teamă/mi-i teamă/îmi este teamă.

7. Alcătuiți dialoguri similare.

8. Citiți versurile. Transformați după model: *Dor de rude – mi-i/mi-e dor de rude.*

Ca lumina ochilor
Să păstrăm mărețul Dor:
Dor de mamă și de tată,
De bunicii ce ne-așteaptă,
Dor de soră și de frate,
De rudele celelalte.

Dor de casa părintească,
Dor de glia strămoșească,
Dor de cântecul străbun,
Dor de om cuminte, bun.
Că dorul ne înfrățește
Și dorul ne ocrotește.

Nina Slutu

9. Citiți gândurile unei mame.

Vacanța la bunici este o sărbătoare. Bunicii, își răsfață nepoții, iar aceștia sunt extrem de încântați. Pentru bunici, timpul petrecut cu nepoții este o activitate plăcută. Când vin nepoții, ei spun că parcă au înținerit. Bunicii le fac toate poftele, le pregătesc cele mai bune prăjituri. Sunt în permanență alături de ei, îi ascultă, le vorbesc – lucruri de care noi, părinții, nu prea avem timp. Dacă aveți norocul ca bunicii să stea la țară sau la curte – locuri în care cei mici pot vedea grădina, pot ajuta la treburile din curte, pot să observe animale – este chiar paradisul.

10. Adevărat sau fals?

1) Pentru copiii de azi, vacanța la bunici nu are niciun avantaj.	A.	F.
2) Bunicii spun că au îmbătrânit și nu vor să stea cu nepoții în vacanță.	A.	F.
3) Bunicii de astăzi nu-și răsfață nepoții.	A.	F.
4) E un noroc să ai bunici care trăiesc la țară sau la curte.	A.	F.
5) Acolo, la bunici, mai ales la țară, poți învăța foarte multe lucruri.	A.	F.

11. Citiți versurile.

LA ȚARĂ, LA BUNICI

Bunicii mei trăiesc la țară.
Au o căsuță cu pridvor,
Au o fântână în ogradă,
Iar mai la vale – un izvor...

Aștept vacanțele să vină,
Să plec îndată la bunici:
Să stau de vorbă cu-o albină,
Să caut noaptea licurici...

Îmi place să stau cu bunicii,
Pe prispa lată, pe un Țol,
Să ascultăm cum țârâiecii
Pornesc în cor concertul lor...

Uit de computer, de trimestru,
De bloguri uit, de nota „trei”,
Căci am acolo ceru-albastru
Și am acolo flori de tei.

Nina Soroceanu

NB: **pridvor** - galerie exterioară, deschisă sau închisă, cu acoperiș, sprijinit pe stâlpi, cerdac;
prispă - terasă din lut, lemn sau piatră de-a lungul peretelui din fața casei (țărănești);
țol - țesătură groasă de lână sau de bumbac, folosită la țară pentru așternut pe jos;
licurici - insectă care emite o lumină fluorescentă;
țârâiac - pasăre călătoare, de mărimea unei vrăbii, care scoate un țârâit prelung, repetat și care trăiește în stufăriș

12. Răspundeți la întrebări.

- 1) Unde trăiesc bunicii?
- 2) Ce au bunicii la țară?
- 3) De ce le place copiilor să vină în vacanță la bunici?
- 4) Ce poți vedea și auzi numai la țară, nu și în oraș?

13. Dar tu ce crezi despre vacanțele la bunici?

Unde stau ei, la oraș sau la țară, la bloc sau la curte?

Cât trebuie să țină o vacanță la bunici?

Îi vizitezi des?

Îți este dor de ei?

Care este pentru tine avantajul vacanțelor la bunici?

CASA BUNICII

Căsuța ta, bunică,
Îmi pare mai degrabă
Un cuib de rândunică
Sub streășină de iarbă.

O luminează-n noapte –
Legate sus, de grindă –
Gutuile răSCOapte
Cu miros de colindă.

Curată cum e neaua
Și-albastră ca mărghica –
O văruieste steaua
Și-o mătură furnica.

În casa asta mică,
Atât de dulce mie,
Miroase-a tufănică
Sau poate-a veșnicie?

(Arcadie Suceveanu)

Notă: Tufănică – nume dat mai multor specii de crizanteme cu flori mici

TIMPUL LIBER: INTERESE ȘI PASIUNI

Lecția 2.1 Ce facem în timpul liber?

- ✓ Cum solicităm informații despre activități de relaxare și divertisment
- ✓ Cum cerem confirmarea opiniei
- ✓ Cum exprimăm certitudinea
- ✓ Formarea cuvintelor: nume de jocuri
- ✓ Substantive articulate hotărât
- ✓ Imperativul afirmativ al verbelor

1. Ascultați și memorați.

– Doina, ce înseamnă pentru tine timpul liber?

– Lina, nu m-am gândit, dar știu că e mare bucurie când am timp liber!

– Dar pentru tine, Cristi?

– E timpul când mă relaxezi, mă recreez, când fac ceea ce îmi place și nu mă plictisesc.

– Dar tu Alex, ce zici?

– Pentru mine timpul liber este atunci când pot merge la concert, la teatru, la circ, la pescuit.

– Dar ce crede Dan?

– Dar eu cred că timpul liber este când poți face multă mișcare, exerciții fizice, dans, poți juca șah, domino, popice.

– Dar mie îmi place în timpul liber să fim împreună.

2. Corelați.

1) Timpul liber

2) Când ai timp liber,

3) În timpul liber faci

4) Circul, pescuitul, plimbările în aer liber

a) nu te pot plictisi niciodată.

b) te relaxezi, îți refaci forțele.

c) e un motiv de bucurie.

d) doar ceea ce îți place.

3. Lucrați în perechi. Întrebați și răspundeți.

1) Ce faci în timpul liber?

3) Unde mergi, de obicei, în timpul liber?

2) Ce jocuri îți plac?

4) Unde nu te plictisești niciodată?

4. În care joc nu te poți juca singur? De ce?

Lego

Billiard

Domino

Șah

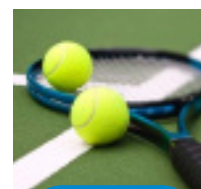
Puzzle

cu păpușa

Badminton

Tenis

5. Selectați denumirile de jocuri pentru explicațiile de mai jos.

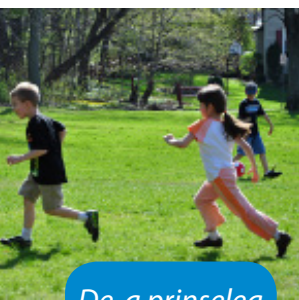
Memorați denumirile de jocuri tradiționale!

De-a țurca

De-a v-ați ascunselea/ de-a mijatca

De-a prinselea

De-a baba-oarba

De-a prinselea

De-a țurca

De-a mijatca / De-a v-ați ascunselea

Unul dintre jucători e legat la ochi. El trebuie să numere până la un număr prestabilit. În timp ce el numără, ceilalți se ascund. Înainte de a porni să-i caute, el spune: cine nu e gata îl iau cu lopata. Scoate eșarfa de pe ochi și începe să-i caute pe copiii care s-au ascuns.

(Jocul .....)

Copiii vor fi aranjați în cerc. Unul va fi legat la ochi cu o eșarfă și va sta în mijlocul cercului. Copiii care formează cercul se vor roti și vor cânta: baba-baba-oarba, /unde-ți este roaba?/roaba ici, colea, /ia-te după ea! După ce termină cântecul, copiii se opresc. Cel legat la ochi se îndreaptă spre un copil și-l atinge. În final, el trebuie să-l recunoască, să ghicească numele colegului pe care l-a pipăit. Dacă ghicește, cei doi se schimbă cu locurile. Dacă nu ghicește, jocul continuă.

(Jocul .....)

6. Formați cuvinte noi.

Model: a îndruma - îndrumător

a organiza - ..... a se juca - .....

a învinge - ..... a lupta - .....

7. Formați îmbinări de cuvinte. Alcătuiți enunțuri.

organizator
jucător
învingător
luptător

de popice
în partida de șah
iscusit
de evenimente distractive

8. Care e forma potrivită? Completați.

Jocurile îți oferă (ocazie) **ocazia** de a socializa, de a-ți exprima (nevoie) ..... de libertate. Indiferent de (limbă) ..... vorbită, (joc) ..... te ajută să-ți faci prieteni noi.

9. Formulați sfaturi pentru a alunga plictiseala și stresul.

Modele de vorbire	
Mergi mai repede!	Fă gimnastică zilnic!
Folosește dicționarul!	Fii activ!
Petrece mai mult timp cu bunicii!	Ia cartea preferată!
Aleargă pe stadion!	Ieși la joacă cu prietenii!

A alege o carte bună – ..... A ajuta animalele fără stăpân – .....

A face avioane din hârtie – ..... A merge cu bicicleta – .....

10. Citiți textul.

Tabla de șah are 64 de pătrățele albe și negre. Știi cum se numesc piesele de pe tabla de șah? Pioni, ofițeri, cai, elefanți păzesc regele și regina de armata dușmanului. Iar două turnuri au și ele un rol în luptă. Jocul de șah arată ca o bătălie între două armate. Fiecare are o anumită culoare – albă sau neagră. Când regele este atacat, jucătorul spune „șah”. Când regele este prins, jucătorul spune „mat”. Acest joc vine din lumea arabă, unde regelui, împăratului i se spune șah.

11. Răspundeți la întrebări.

- Câte pătrățele are tabla de șah?
- De ce culoare sunt pătrățelele?
- Cum se numesc piesele de șah?
- Care este originea jocului de șah?
- Când jucătorii spun „șah”?
- Dar când spun „mat”?

12. Citiți textul.

La circ și cel mai trist om este vesel. Aici se produc adevărate minuni, cu magicieni iscusiți. Sus, la înălțime, acrobații merg pe o funie subțire sau fac tumbă în aer. Jonglerii aruncă în sus și prind rapid diferite obiecte. Tigrii dresați sar printr-un cerc în flăcări, iar urșii dansează și merg pe biciclete. Nu există circ fără clovni. Ei ne fac să râdem în hohote.

13. Adevărat sau fals?

Acrobații fac salturi sus, în aer.	A	F
La circ poți vedea tigri și urși dresați.	A	F
Jonglerii aruncă sus diferite obiecte.	A	F
În lume există circuri fără clovni.	A	F

14. Scrie unui prieten cum îți organizezi timpul liber.

- 1) Când ai mai mult timp liber?
- 2) Îți programezi activitățile?
- 3) Ce faci, de obicei în timpul liber?
- 4) Cu cine îți place să fii?
- 5) Ce înseamnă pentru tine o odihnă bună?

Dragă prietene,

REȚETA DE VACANȚĂ

Am citit într-o carte odată
O rețetă ciudată...

Se iau trei luni de vară,
La oraș ori la țară,
În ele se toarnă din belșug căldură și soare,
Se-adaugă o săptămână de munte,
Șapte zile de mare,
Vom folosi cât mai multe mere,
Caise, prune și pere,
Struguri mustoși și harbuji zemoși...

Vacanța va fi extraordinară,
Dacă veți accepta o listă suplimentară
De ingrediente excelente:
Stadion, minge, bicicletă,
Undiță, luntre, lunetă
Zmeu de hârtie, parașută din pădăie...

Și ce-a mai rămas? –
O zgârietură pe nas ...
Un ac de albină de prin grădină –
Fiecare alege ce-i place mai tare,
Vorba-i cunoscută...
Gusturile nu se discută...

Vasile Romanciuc

Lecția 2.2. Să ne interesăm de istoria neamului

- ✓ Cum exprimăm interesul pentru istoria neamului
- ✓ Cum exprimăm rugămintea
- ✓ Cum prezentăm date istorice, legende și personalități legendare
- ✓ Cazul dativ al substantivului
- ✓ Adjectivul pronominal posesiv
- ✓ Utilizarea prepozițiilor

1. Ascultați și memorați.

– Bunicuțo, când eram mai mici, ne-ai povestit o legendă despre Moldova. Vrem s-o auzim încă o dată.

– Doina, Dănuț, să știți că toate popoarele lumii au legendele lor.

– Profesoara de istorie ne-a spus că cine nu cunoaște trecutul nu înțelege nici prezentul.

– Adevărat, dragi nepoței!
Fără trecut nu există nici viitor.

– Bunica, de ce pe stemă este desenat un cap de bour?
Te rugăm, povestește-ne legenda!

– Ascultați! Bourul e un animal asemănător cu zimbrul. El trăia în pădurile Moldovei.

– Interesant, cum arăta el?!

– Bourul era un animal foarte mare și puternic. El a devenit simbolul Moldovei.

– Ce spune legenda mai departe?

– Legenda spune că Dragoș, viitorul domn al Moldovei, era la vânătoare. El urmărea un bour. Căinii au obosit... .

– Parcă avea și o cățelușă!

– Mă bucur că Țineți minte.

– O chema Molda.

– Bravo, Dănuț! Cățelușa Molda a urmărit bourul până la un râu mare. A vrut să-l treacă, dar s-a înecat.

– Da, da! Țin minte! În memoria Moldei au fost denumite râul și țara – Moldova.

– Sunt mândră de voi!

– Mulțumim, bunica, pentru această frumoasă poveste a neamului.

2. Corelați.

1) Pe stema Moldovei	a) este desenat un cap de bour.
2) El se aseamănă	b) să treacă un râu mare.
3) Dragoș era	c) cu zimbrul.
4) Cățelușa Molda a vrut	d) la vânătoare.

3. Restabiliți ordinea cuvintelor din enunțuri.

- a) popor, legendele, Fiecare, sale, are. ....
- c) există, Fără, nici, trecut, nu, prezent, viitor, nici. ....
- e) Capul, forței, de pe, de, stemă, este, bour, simbolul. ....

4. Citiți și rețineți.

Poporul **meu** e viteaz.

Poveștile **mele** l-au impresionat.

Țara **mea** are mulți eroi.

Dragii **mei**, cunoașteți aceste date istorice?

5. Ce lipsește: **meu, mea, mei, mele?**

Bătrân, după aproape 50 de ani de domnie, Ștefan cel Mare l-a chemat pe unicul său fiu și pe boieri și le-a vorbit:

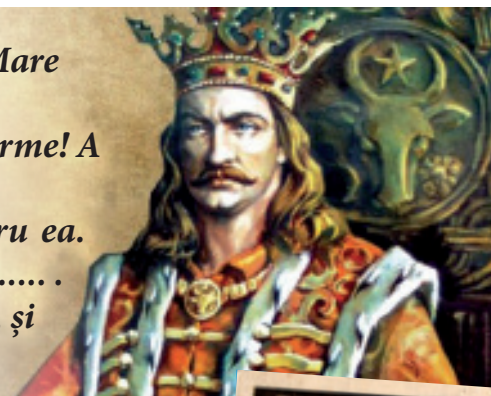
– O! Bogdane, fiul ....., și voi toți amicii ..... de arme! A venit timpul să ne despărțim. Țineți minte vorbele .....

– Vă las moștenire nu Țara, ci datoria de a lupta pentru ea.

Pericolul ce amenință această țară umple de frică inima .....

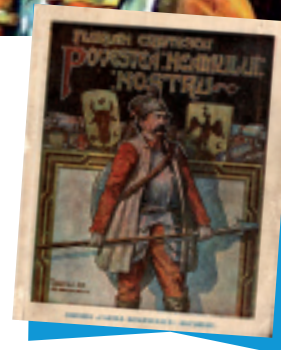
Moldova n-a fost a strămoșilor ....., n-a fost a ....., și

nu este a voastră, ci a urmașilor urmașilor voștri.

6. Citiți și observați.

- Bunica povestește **nepoților** legende.
- Trebuie să transmitem **generației** tinere această bogăție spirituală.
- Părinții i-au dăruit **lui Cristi** cartea „Povestea neamului”.
- **Doinei** îi place istoria antică.
- **Colegului** meu îi place istoria modernă.

7. „Nasc și la Moldova oameni” ... Completați.

1) Poporul nostru a dat (lume) **lumii** importante figuri istorice.

2) Marele voievod Dimitrie Cantemir i-a ajutat (Petru I) ..... să modernizeze statul rus.

3) Un cercetător rus a spus: Cultura modernă a Rusiei se datorează (principe) .....

Petru Movilă și (împărat) ..... Petru cel Mare.

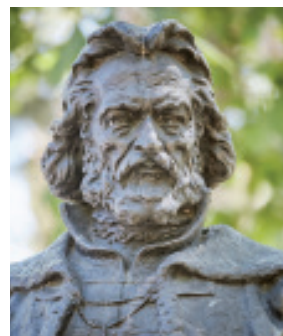
6) Nicolae Milescu Spătarul este primul moldovean care a vizitat China. Manuscrisul lui de la Biblioteca Națională din Paris, e consacrat (China) .....

Dimitrie Cantemir

Petru Movilă

Nicolae Milescu Spătaru

8. Completați și veți afla o poveste adevărată.

Repere: în, cu, la, pe, de, de la, din, în fața, despre, pentru

Ciobanul Badea Cârțan a învățat ..... tinerețe să scrie și să citească ..... alt cioban, mai .... vârstă și mai instruit. El avea în gând să plece ..... Roma. Vroia să vadă locurile de unde a venit împăratul Traian. S-a dus să-și ia rămas bun ..... cei dragi.

– Mă duc ..... Roma! îi spune surorii.

– Ai găsit pe acolo iarba mai bună ..... oi?

– Nu! Roma e o cetate mare și veche ..... Italia. De acolo a venit împăratul Traian, când s-a bătut ..... Decebal, regele dacilor. S-au unit dacii ..... romanii și, mai târziu, s-a născut poporul român. Doar știi și tu că ei sunt strămoșii noștri.

– Știu, dar cum să ajungi pe jos până ..... Italia?

– Păi, o iau frumos ..... drum. Și taica Traian tot pe jos a venit ..... Dacia.

După 43 ..... zile de mers continuu, a ajuns, în sfârșit, ... Roma. Se minuna cât e de mare orașul și cât e de frumos! Zorile l-au prins ..... Columnei lui Traian. A întins cojocul ..... picioarele monumentului și a adormit. Pe la prânz, o grupă ..... turiști a venit ..... monument. Ghidul le arăta luptătorii daci de pe Columnă: îmbrăcați ..... cămăși ..... in, pantaloni strânși ..... picior, căciuli ..... piele ..... oaie. Ghidul l-a văzut ..... Cârțan și a exclamat: „Cum e posibil? Un dac a coborât de pe Columnă?!” A doua zi, toate ziarele ..... Roma scriau ..... badea Cârțan. Chiar și regele Italiei, Umberto I, l-a chemat ..... palat să-l vadă pe omul care a devenit legendă.

după Valentin Borda

11. Citiți textul **Cine a fost Ștefan cel Mare?**

Timp de 47 de ani (1457-1504), Ștefan cel Mare a fost domnitorul Moldovei. El a fost un domnitor bun. A apărat țara de dușmani. A construit multe biserici și mănăstiri.

Foarte viteaz și iubitor de dreptate, de țară și de popor, Ștefan cel Mare a devenit pentru noi un exemplu de urmat.

Monumentul din Chișinău îl prezintă pe domnitor cu spada într-o mână și cu crucea în cealaltă. Pentru faptele lui, Ștefan a fost numit nu doar „Mare”, dar și „Sfânt”.

12. Adevărat sau fals?

1) Ștefan cel Mare a fost domnitorul Moldovei.	A.	F.
3) El a construit puține biserici și mănăstiri.	A.	F.
4) Ștefan cel Mare a fost foarte viteaz.	A.	F.
5) El a iubit țara și poporul său.	A.	F.
6) În Chișinău este un monument al domnitorului Ștefan cel Mare și Sfânt.	A.	F.
7) Domnitorul ține într-o mână spada, iar în cealaltă – crucea.	A.	F.

13. Scrie ce te-a impresionat din istoria Moldovei. Dar din istoria țării în care trăiești? (5-7 enunțuri)

.....

.....

.....

CE MINUNE ESTE GHINDA!

Știe orișice școlar
Și-ți răspunde exemplar
C-anume sub un stejar,
Ștefan Vodă, legendar,
Obosit de-atâta cale,
A făcut popas sub poale
De stejar, de stejărel
Și s-a odihnit nițel...

Și-azi acel stejar trăiește!
De viteaz ne amintește,
De trecut ne povestește,
De trecutu-ndepărtat
Și de Ștefan, brav bărbat...

Ce minune e o ghindă!
Din ea s-ar putea să prindă
Un alt stejar rădăcină –
Alt stejar legendar,
Și el tot măreț să crească,
Alți viteji s-adăpostească...

Nina Soroceanu

Stejarul din satul Cobâlea, raionul Șoldănești are peste 700 de ani și este numit „Stejarul lui Ștefan cel Mare și Sfânt”.

Lecția 2.3. Să facem sport

- ✓ Cum comunicăm despre activitățile sportive
- ✓ Cum exprimăm avantajele sportului
- ✓ Numeralul cardinal și ordinal
- ✓ Substantive în genitiv
- ✓ Acordul adjectivului cu substantivul determinat

1. Ascultați și memorați.

– Bună ziua, tuturor! Azi la clubul de discuții vom vorbi despre sport. Ce sporturi practicați?

- Eu fac gimnastică.
- Dar eu practic baschetul.
- Eu merg la fotbal.
- Mie îmi plac rolele.
- M-ați convins că sunteți activi, energici. Bravo! Haideți să vedem care sunt beneficiile sportului!
- Eu cred că sportul și mișcarea dezvoltă trupul și mintea.
- Exact! Sportul înseamnă un stil de viață sănătos și echilibrat.
- Sportul întărește imunitatea, previne multe boli.
- În sport înțelegi că faci parte dintr-o echipă în care toți contează unul pe altul, la bine și la greu.
- Sportul ne învață să acceptăm victoriile, dar și înfrângerile. În competiții recunoști că există alții mai buni decât tine sau echipa ta.
- Da, așa este.

2. Corelați.

1) Sportul dezvoltă spiritul	a) toți contează unul pe altul.
2) În sporturile de echipă	b) dar și să pierdem.
3) Sportul ne învață nu numai să câștigăm,	c) dar și adversarii.
4) Sportul te învață să respecti nu numai coechipierii,	d) de echipă.

3. Ce tipuri de sport cunoști? Completează.

- 1) De echipă/colectiv: **rugbi**, ...
- 2) Individual: **gimnastică**, ...
- 3) De vară: **kaiac-canoe**, ...
- 4) De iarnă: **schi**, ...

4. Care e forma potrivită?

- 1) Sportul sporește calitatea (viață) **vieții**.
- 2) Sportul e un bun motiv de a petrece timpul în afara (casă) ....., în natură.
- 3) Sportul ajută la dezvoltarea (masă) ..... musculare.
- 4) Exercițiile fizice alungă oboseala adunată pe parcursul (zi) ..... .
- 5) Lipsa (timp) ..... e doar o scuză. Oricine își poate face timp pentru puțin sport.

5. Ce lipsește: **prima, primii, primele, primul?**

În 1948, firma germană ADIDAS a lansat pe piață ..... modele de încălțăminte sport.

Jocurile olimpice antice au avut loc pentru ..... dată în anul 776, î.e.n. (înaintea erei noastre), la Olimpia, Grecia.

În anul 1924, francezii au fost ..... care au găzduit Jocurile Olimpice de Iarnă.

În ..... Război Mondial, Jocurile Olimpice de Vară au fost anulate.

În 1879, în Norvegia a avut loc ..... mare concurs de schi.

Modele de vorbire

Prima echipă de fotbal

Primul loc în clasament

Primii campioni olimpici

Primele rezultate în competiție

6. Afă unele curiozități din lumea sportului. Scrie cu litere numeralele.

În timpul Jocurilor Olimpice din 1912 (*o mie nouă sute doisprezece*) de la Stockholm, un alergător japonez, după ce a parcurs 30 ..... de km, a hotărât să facă o scurtă pauză. S-a așezat pe un șezlong și a adormit instantaneu... Bărbatul s-a simțit foarte incomod și a jurat că, într-o zi, va duce până la capăt maratonul. În anul 1967 ..... , fostul sportiv a revenit la Stockholm, la un congres. El a alergat ultimii 12 ..... km ai maratonului. Durata totală a acestei curse a fost de 54 ..... de ani, 8 ..... luni, 6 ..... zile, 2 ..... minute și 20 ..... de secunde.

7. Alege forma potrivită: *olimpic, olimpici, olimpică, olimpice*.

- 1) Flacăra ..... este aprinsă la Olimpia, Grecia și e purtată de atleți până în orașul-gazdă.
- 2) Numele tuturor campionilor ..... este gravat pe unul din zidurile stadionului principal unde au avut loc Jocurile.
- 3) Mișcarea ..... folosește mai multe simboluri, iar cel mai cunoscut simbol îl reprezintă inelele .....
- 4) Drapelul ..... a fost adoptat în anul 1914.
- 5) Deviza ..... oficială este „Citius, Altius, Fortius” (din latină: mai repede, mai sus, mai puternic).

8. Citiți textul.

Denumirea de *maraton* provine de la numele unui oraș din Grecia Antică. La finalul unei bătălii împotriva perșilor, lângă cetatea Maraton, grecii au câștigat. Un mesager a fost trimis la Atena, ca să anunțe vestea cea mare. Acesta a alergat aproximativ 42 de km, până în capitală. El a transmis mesajul, apoi a murit de epuizare. Iată deci care este originea cursei de maraton!

Mesager = sol, trimis, vestitor
Bătălie = luptă

9. Răspundeți la întrebări.

- 1) De unde provine denumirea de maraton? 4) Cu cine au luptat grecii?
- 2) Câți km are o cursă de maraton? 5) Până unde a alergat mesagerul?
- 3) Unde a fost trimis un mesager, ca să anunțe victoria grecilor? 6) Ce s-a întâmplat cu el după ce a alergat până în capitală?

10. Citiți textul.

Vara mingea este cel mai bun prieten al băieților. Cu ea joci fotbal, volei, baschet. Important este ca tu și prietenii tăi să vă împărțiți în două echipe și să stabiliți regulile de joc. Pentru fotbal e nevoie de două porți. Pentru volei – de o plasă întinsă, iar pentru baschet - de două coșuri agățate sus pe stâlpi.

12. Adevărat sau fals?

1) Mingea e un prieten bun al băieților.	A.	F.
2) Cu mingea poți juca numai fotbal.	A.	F.
3) Fotbalul nu are reguli clare de joc.	A.	F.
4) Pentru volei e nevoie de două porți.	A.	F.
5) În baschet mingea este aruncată în coș.	A.	F.

13. Latinii spuneau *mens sana in corpore sano*, ceea ce înseamnă o minte sănătoasă într-un corp sănătos. Care sunt avantajele sportului? Ce sfaturi le poți oferi colegilor pe care cu greu îi scoți din casă, din fața calculatorului?

SCHIORII

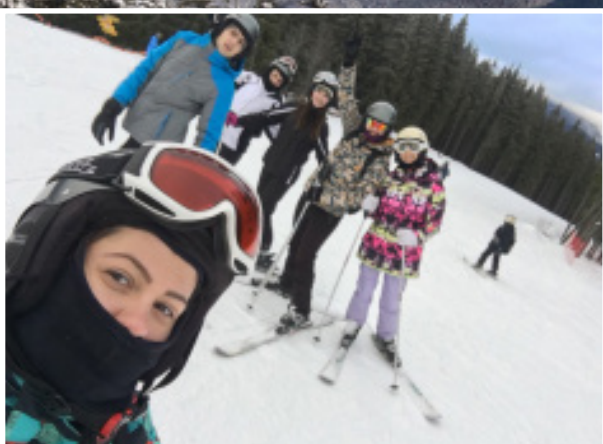
Priviți cum vin, pârtia-i plină,
Văzduhu-i alb de fulgi de nea,
Schiorii simt adrenalina,
Nu pot o clipă-n loc să stea!

Și-un băiețel cu fes cu ciucuri
Din săniuță ne zâmbește,
Acum ești mic, dar să te bucuri,
Schior vei fi când vei mai crește.

Și sunt frumoși, bată-i norocul,
Cu haine, căști și lucii schiuri,
Freamătă brazii – viu e locul –
Pentru schiori ei fac pariuri.

Schiorii cu elan s-avântă
În iureș ocolind obstacol,
Splendoarea muntelui ne-ncântă,
Pe schiuri iarna-i un miracol!

Gabriela Gențiana Groza

Lecția 2.4. Unde mergem în vacanță?

- ✓ Cum exprimăm satisfacția, bucuria
- ✓ Cum comunicăm despre proiectele de vacanță
- ✓ Cum exprimăm curiozitatea
- ✓ Cum formulăm un îndemn, o invitație
- ✓ Modul condițional-optativ al verbelor
- ✓ Pronumele și adjectivul pronominal nehotărât *câtiva, câteva*

1. Ascultați și memorați.

- Dan, ce bine e, ce bine, că vacanța vine!
- E minunat, Doina! Ne-au rămas câteva zile de școală. Ce mă bucur!
- Vom avea tot timpul pentru odihnă, pentru activitățile preferate și pentru distracții.
- Vom dormi mai mult, dar vom fi de ajutor și părinților. Important e că nu avem lecții.
- Vom merge la bunici. Vara acolo e paradisul! E mult soare și multă verdeață.
- E o poveste să ascuți cum cântă păsările dimineața.
- Dar plăcintele bunicii? O minune!
- Curios, dar Lina ce planuri are?
- După câteva zile la munte și la mare, vine și ea în Moldova. Are deja biletul rezervat.
- Ce bucurie! Împreună vom avea o vacanță de vis.

Ce bine e!

E minunat!

Ce bucurie!

Ce mă bucur!

2. Corelați.

1) În vacanță, copiii	a) o vacanță de vis.
2) Ei nu au	b) la mare și la munte.
3) În vacanță, poți	c) un program strict.
4) Dan și Doina vor merge	d) fi de ajutor părinților.
5) Lina va pleca mai întâi	e) la bunicii din Moldova.
6) Plăcintele bunicii sunt	f) au tot timpul pentru odihnă și distracții.
7) Împreună, verișorii vor avea	c) o minune.

3. Nu ne imaginăm vacanța mare fără el. Află ce e scris pe diagonală.

1)					1) Obiect de urcat și de coborât
2)					2) Fără el nu merge mașina
3)					3) Sală în școală
4)					4) Loc unde se face făina
5)					5) Fiul părinților mei

4. Având O pe diagonală, completează.

1)	O				1) Mare întindere de apă
2)		O			2) Unealtă cu care tai lemne
3)			O		3) Complex de exerciții fizice și jocuri
4)				O	4) Minge de fotbal
5)					O 5) Sămânța unui arbore, folosită la fabricarea ciocolatei

5. Completați.

Modele de vorbire

Eu **aș admira** codrii Moldovei.
Ce **ai zice** tu de o excursie?
Ea **ar accepta** propunerea ta.

Voi ce **ați alege**: muntele sau marea?
Noi **am merge** cu plăcere la bunicii de la țară.
Și ei **ar veni** cu voi.

- 1) Mama **ar citi** o carte, iar eu ..... prefera un film.
- 2) Noi ..... vrea să mergem la bunicii din Moldova.
- 3) Copii, voi ..... accepta invitația mea la circ?
- 4) Lina, tu ..... vrea să confecționezi măști?
- 5) Dan și Cristi ..... alege cursurile de hipism pentru copii, iar Doina ..... opta pentru cursurile de înot.

6. Câteva sau câțiva? Completați.

- 1) Aș merge pentru ..... zile la mare.
- 2) M-aș bronză doar ..... ore pe zi.
- 3) La munte ne vom odihni împreună cu ..... prieteni.
- 4) Când ești la picnic, trebuie să respecti ..... reguli elementare.

Modele de vorbire

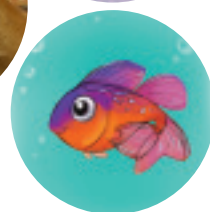
Câteva colege vor merge la tabără.
Câțiva prieteni vor pleca la o școală de vară.
Câțiva au decis să călătorească pe mare cu vaporul.

7. Același autor ne îndeamnă să descurcăm poezia Hărmălaie.

*La ospățul din vâlcea
 Mare zarvă mai era:
 Lupul behăia,
 Găina grohăia,
 Bondarul mugea,
 Peștele orăcăia,
 Vrabia cotcodăcea,
 Ursul ciripea,
 Calul mormăia,
 Porumbelul lătra,
 Broasca bâzăia,
 Oaia urla,
 Porcul măcăia,
 Cerbul gurluia,
 Rața necheza,
 Câinele tăcea
 Și prin apă înota...
 Încercați a-i descurca!*

*La ospățul din vâlcea
 Mare zarvă mai era:
 Lupul urla,
 Găina .....,
 Bondarul .....,
 Peștele .....,
 Vrabia .....,
 Ursul .....,
 Calul .....,
 Porumbelul .....,
 Broasca .....,
 Oaia .....,
 Porcul .....,
 Cerbul .....,
 Rața .....,
 Câinele .....
 Și prin apă înota...
 Încercați a-i descurca!*

8. Citiți textul La munte.

Dacă preferi o vacanță la munte, dacă îți place peisajul montan, te poți caza într-o cabană. La munte, întâlnim cabane frumoase. Acestea sunt niște case construite, de obicei, din lemn de brad. Ele au acoperiș din pietre netede sau din ardezie. Vara, ferestrele și balcoanele lor sunt pline de flori. Iarna, toate cabanele adorm sub zăpadă.

9. Răspundeți la întrebări.

- 1) *Ce este o cabană?*
2) *Unde sunt construite cabanele?*
3) *Cu ce sunt acoperite ele, de obicei?*
4) *Cum arată cabanele vara?*
5) *Dar iarna?*

10. Citiți textul *La grădina zoologică*.

În orașele mari există grădini zoologice. Acolo poți vedea diferite animale și păsări sălbatice: lupi, căprioare, vulpi, iepuri. Dar sunt și animale aduse din țări îndepărtate: elefanți, hipopotami, girafe. În grădinile zoologice sunt și animale rare, cum ar fi, ursul panda, întâlnit doar în China. La grădina zoologică nu ai voie să deranjezi, să superi, să incomodezi animalele, să faci zgomot sau să le hrănești. Alimentele nepotrivite ar putea să le îmbolnăvească.

11. Adevărat sau fals?

1) La zoo poți vedea animale și păsări din diferite zone geografice.	A.	F.
2) Unele animale sunt aduse din țările îndepărtate.	A.	F.
3) Ursul panda este un animal rar.	A.	F.
4) Țara lui este China.	A.	F.

12. Anul școlar e pe sfârșite. Vacanța mare e aproape. Scrie celui mai bun prieten cum ai vrea să fie vacanța în acest an. Poate faceți planuri de vacanță împreună?!

VACANȚA MARE

*Mă-ntrebi ce-i vacanța?
Răspund la-ntrebare:
Vacanța-i odihnă
Și muncă, și soare.
Vacanța e codru
Și iaz, și câmpie,
Aromă de cimbru
Si de iasomie.*

*Vacanța te-ndeamnă,
Te poartă,
Te duce
Acolo pe unde
E apa mai dulce;
Pe unde prăszazii
Dau fructe mustoase,
Iar pajiștea-i moale,
Precum e mătasea.*

*Te poartă-n pădure,
Orașe și sate,
La mare, la munte –
Pe căi neumblate.
Răspunde, copile,
Și tu la-ntrebare:
Ce este vacanța,
Vacanța cea mare?*

Vitalie Filip

UN CADOU DIN MOLDOVA

Lecția 3.1. La târgul de suvenir

- ✓ Cum prezentăm obiecte de artizanat
- ✓ Cum cerem informație despre târgurile de suvenir
- ✓ Modul indicativ. Imperfectul verbelor *a confecționa, a broda, a coase, a vopsi*
- ✓ Superlativul absolut al adjectivelor: *extraordinar de/extrem de /ne-spūs de frumos*

1. Ascultați și repetați.

– Salut, Doina! Vai, ce pălărie drăguță ai!
De unde ai cumpărat-o?

– Mulțumesc! Am fost în oșpeție la bunici, în Moldova, e de acolo! Am mers la un târg de suvenir confecționate de meșteri populari.

– Ce obiecte frumoase ai mai văzut?

– Erau de toate: pălării din paie și jucării din stuf, oale din lut, ii și cămăși naționale, covoare, opinci, broderii și multe alte obiecte de artizanat.

– Erau mulți meșteri populari?

– Da! Meșterii au venit din toate colțurile Moldovei. A fost foarte frumos! Îți pot arăta și poze.

– Interesant! Vreau să știu mai mult!

Memorați!

obiecte de artizanat = obiecte lucrate artistic de către meșteșugari

meșteșug = ocupație, profesie

meșteșugar = meșter

2. Priviți imaginea. Întrebați și răspundeți.

Model:

- Unde se organizează târgul de obiecte de lut?
- Târgul de obiecte de lut se organizează la Orhei.

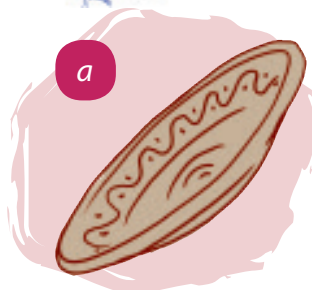

Modele de vorbire

- Unde este târgul de ii?
- Unde pot cumpăra broderii?
- Unde se vând cojocile?
- Unde se confecționează scaune din lozie?

3. Corelați.

- 1) Doina are
- 2) Tata are
- 3) Bunica a cumpărat
- 4) În casa bunicilor sunt multe
- 5) Copiilor le plac
- 6) Dansatorii încălță

4. Citiți și memorați dialogul.

- Dragă bunică, în Moldova sunt multe lucruri frumoase! Am văzut covoare, prosoape brodate manual, vase din lut. Confecționarea lor este o tradiție?
- Da, Doinița! Pe timpuri femeile **brodau**, **țeseau**, **croșetau**. Bărbații **făceau** vase din lut, **ciopleau** în lemn.
- Dumneata ce **făceai** în tinerețe?
- **Croșetam** și **brodam**. Te învăț și pe tine, dacă vrei.
- Cu mare drag!

Memorați:

pe timpuri = demult, cândva

Imperfectul verbelor

a broda	a face	a vopsi
eu brodam	eu făceam	eu vopseam
tu brodai	tu făceai	tu vopseai
el/ea broda	el/ea făcea	el/ea vopsea
noi brodam	noi făceam	noi vopseam
voi brodați	voi făceți	voi vopseați
ei/ele brodau	ei/ele făceau	ei/ele vopseau
a croșeta, a confecționa	a coase, a transmite	a vorbi

5. Completați.

1) Pe timpuri, femeile (a țese) ..... manual covoarele. 2) La șezători tinerii (a cânta) ....., (a glumi) ....., fetele (a broda) ....., iar băieții (a confecționa) ..... diferite obiecte din lemn. 3) Tradițiile (a se transmite) ..... din generație în generație.

6. Completați.

Model: Bunica (a cânta) cânta la șezători, iar eu cântam în cor.

- 1) Mătușa (a broda) ..... șervețele, iar eu ..... flori.
- 2) Bunica (a croșeta) ..... repede , iar eu ..... încet.
- 3) Bunicul (a ciopli) ..... în lemn, iar tata ..... în piatră.
- 4) Unchiul (a făce) ..... oale, iar tata ..... farfurii.

7. Citiți textul.

Modele de vorbire

Le foarte frumoasă
Ii extraordinar de frumoase
Covor foarte frumos
Covoare extrem de frumoase
Copii nemaipomenit de frumoși

MEȘTEȘUGURILE POPULARE

Din cele mai vechi timpuri în Moldova femeile țesau covoare foarte frumoase, brodau ii originale, coceau pâine extraordinar de gustoasă și colaci împlețiți. Bărbații uscau fructe, pregăteau mezeluri în condiții de casă, confecționau vase de ceramică, împleteau obiecte din salcie, papură, paie. Obiectele de artizanat erau confecționate în satele și orașele din toată Moldova.

Meșteșugurile populare au o importanță mare. E bine să păstrăm și să transmitem tradițiile populare.

8. Corelați.

- 1) Meșteșugurile erau cunoscute în Moldova
  - 2) Obiectele de artizanat erau confecționate
  - 3) Meșteșugurile populare
- a) au o importanță mare.
  - b) din timpuri străvechi.
  - c) în satele și orașele din toată Moldova.
9. Ai venit în vacanța de vară în Moldova, la bunici. Împreună ați mers la un târg de artizanat. Scrie părinților ce ți-a plăcut la târg.

oală

ulcior

fluier

Dragii mei părinți, bună ziua!

.....
.....

PROSOP

Leana țese la prosop,
Loredana coase o ie,
Doar Ion e mândru foc,
Și-a prin floare-n pălărie!

Iurie Răileanu

NĂFRAMĂ

Mărioara în cămară,
Cântă dulce și cu dor,
Croșetează la năframă
Să i-o dea lui Nicanor.

Iurie Răileanu

IE

Este albă ca zăpada,
Stele pe ea sunt o mie,
Ce-a îmbrăcat azi Luminița?
Cu toți știm – o nouă ie.

Iurie Răileanu

Lecția 3.2. La iarmarocul de toamnă

- ✓ Cum spunem ce legume și fructe cresc în Moldova
- ✓ Cum exprimăm preferința
- ✓ Cum precizăm ce gust au fructele și legumele
- ✓ Formarea cuvintelor – nume de profesii
- ✓ Acordul adjectivului cu substantivul

1. Ascultați și repetați.

Astăzi Dan cu bunicul merg la Cahul, la iarmarocul de toamnă. La iarmaroc vin gospodari din satele vecine. Ei vând legume și fructe crescute în grădinile lor.

Pe tarabe sunt foarte multe fructe: mere, pere, caise, prune, piersice. Fructele sunt coapte și culese cu grijă. Aici poți cumpăra și legume: cartofi, ceapă, ardei, sfeclă. Rada este bogată și oamenii sunt veseli și mulțumiți.

2. Completați.

- 1) Dan cu bunicii merg la .....
- 2) La iarmaroc vin .....
- 3) În Moldova se cultivă multe legume: .....
- 4) În grădinile Moldovei cresc fructe gustoase: .....

3. Lucrați în perechi. Întrebați și răspundeți.

Model:

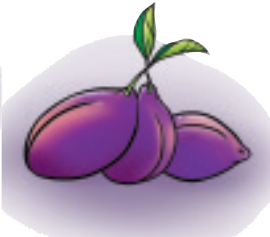
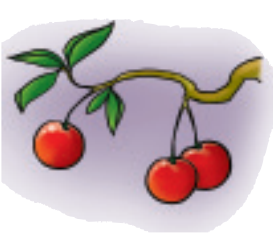

– Ce fructe îți plac?

– Ce legume îți plac?

– Îmi plac vișinele, dar nu-mi plac cireșele.

– Îmi place varza, nu-mi place usturoiul.

4. Ascultați și repetați dialogul.

– Cum sunt merele, Dan?

– Spuneți-mi, vă rog, legumele sunt din Moldova?

– Merele sunt coapte și dulci.

– Da, legumele sunt cultivate în Moldova.

Modele de vorbire

Toamna se coc fructele și legumele.

Mărul copt este dulce.

Para coaptă e galbenă.

Strugurii copti sunt dulci.

Merele coapte sunt gustoase.

Țăranii culeg roada.

Roada este culeasă cu grijă.

5. Alegeți forma potrivită.

- 1) Fructele (copt, coapte) ..... sunt gustoase.
- 2) Strugurii (culese, culeși) ..... sunt dulci.
- 3) Pământul Moldovei
dă roade (bun, bune)
.....
- 4) Legumele sunt (cumpărați,
cumpărate) ..... la
piața agricolă.
- 5) Toamna (trecută, trecute)
..... am fost
la iarmarocul (agricol,
agricolă) .....

6. Lucrați în perechi. Întrebați și răspundeți.

Modele de vorbire

- Cum este mărul?
- Mărul este copt. El este roșu, galben, verde. Este dulce, acru.
- Cum sunt merele?
- Merele sunt coapte. Ele sunt roșii, galbene, verzi. Sunt dulci, acre.

Cum sunt caisele?

.....

Cum sunt strugurii?

.....

Cum sunt vișinele?

.....

Cum este ceapa?

.....

Cum este morcovul?

.....

Cum este ardeii?

.....

7. Citiți textul.

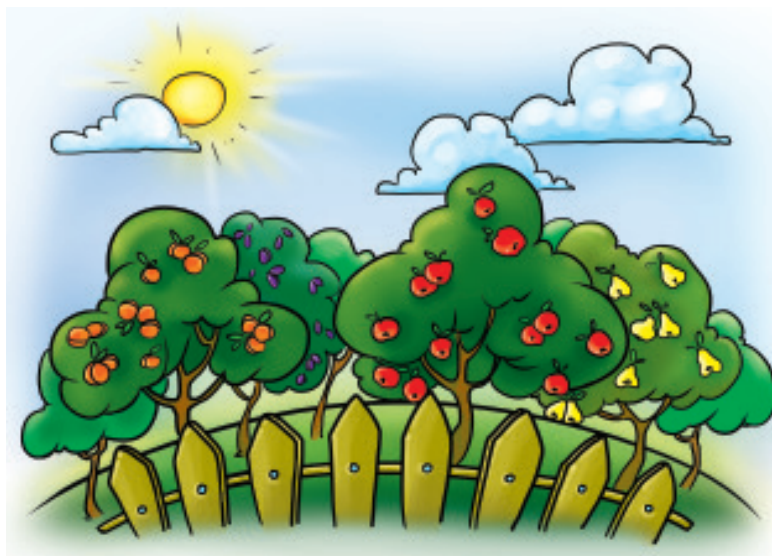
Primăvara și vara oamenii lucrează pe câmp, în grădină sau la vie. La nordul Moldovei se cultivă cartofi, ceapă, sfeclă, usturoi. La sudul Moldovei cresc multe fructe – mere, pere, prune, caise, piersice. Pe terenuri mari se coc strugurii, roșiile, ardeii dulci.

Toamna se adună roadele câmpului: se culeg merele, perele, prunele, gutuile. La bunici, în gospodăria de la țară, merele și perele se pun cu grijă în beci, pe categorii: mere ionatan, golden, bot de iepure. Merele mici se pun toate la un loc, împreună, într-o ladă. Gospodarii pun murături pe iarnă, iar gospodinele fac zacuscă și dulceată.

În fiecare toamnă, satele se transformă: cămărilor se umplu cu bunătați, curțile se umplu de culoare. După cum zice proverbul: Toamna se numără bobocii.

Memorați!

grădină – grădinar
gospodărie – gospodar
agricultură – agricultor
legume – legumicultor

8. Adevărat sau fals?

	A	F
1) La nordul Moldovei se cultivă legume: cartofi, ceapă, sfeclă, usturoi.		
2) În Moldova sunt puține terenuri cu viță de vie.		
3) La sudul Moldovei cresc multe fructe.		
4) Rodele câmpului se adună primăvara.		

9. Scrieți, în 5-6 enunțuri, ce fructe și legume cresc în Moldova și în țara în care locuiți.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

FRUCTELE TOAMNEI

Hai, copii, veniți cu mine!
În livadă-i tare bine.
Fructele ne-așteaptă toate
Să mâncăm pe săturate.
Mere, pere, nuci și prune
Și gutui, sunt tare bune!
Iar de urcați sus, la vie,
Aici altă bogăție.
Strugurii s-au strâns grămadă,

Iar ciorchinii stau să cadă.
Hai, pe gânduri nu mai stați!
Sunt zemoși și aromați.
Fructele-s gustoase toate
Însă trebuie spălate.
Doar și mămica le spală
Când le-așază în cămară
Ca toată iarna s-avem
Compot, dulceață și gem.

Niculina Mureșan

!!!! una din
imagini trebuie
înlocuită - am
plasat-o tot pe
aceasta, c-așa era
în șpalt

Lecția 3.3. La plăcintărie

- ✓ Cum întrebăm despre meniu
- ✓ Cum precizăm ingredientele
- ✓ Cum facem o comandă la plăcintărie
- ✓ Derivarea substantivelor

1. Ascultați și repetați.

Astăzi este sâmbătă. Dan, Doina și părinții merg la plăcintăria din cartier. Le plac plăcintele cu brânză, cartofi, dar și cele dulci: cu vișine sau dovleac. În meniu sunt plăcinte, învârtită, supe. Tata adoră învârtita cu brânză de oi. Mama comandă o plăcintă cu varză, iar copiii iau plăcinte cu mere și halva. Chelnerul le dorește poftă mare!

2. Găsiți un coleg/colegă care are gusturi similare cu voi. Dialogați.

- A.** – Îți place plăcinta cu mere? **B.** – Îți place plăcinta cu varză?
– Da, îmi place.
– Și mie.
– Nu-mi place.
– Nici mie.

Modele de vorbire

- Îmi place învârtita.
- Și mie.
- Nu-mi plac plăcintele.
- Nici mie.

3. Întrebați și răspundeți.

1) Unde sunt prietenii?

2) Ce este pe masă?

3) Cu ce sunt plăcintele?

4) Ce spune Doina?

5) Cum sunt plăcintele?

6) Ce plăcinte preferați?

4. Citiți și memorați.

Bucatele se fac la **bucătărie**. **Plăcintele** se vând la **plăcintărie**. Mâncarea are un **gust** bun, adică este **gustoasă**.

5. Formați cuvinte noi. Alcătuiți enunțuri.

bucate - bucătar	gust - gustos	plăcintă-plăcintărie
moară -	făină -	covrig - .....
pește -	cremă -	pizza - .....
a ospăta -	ulei -	brutar - .....

6. Corelați.

1) brutar

2) cofetar

3) pofticios

4) mâncăcios

a) persoană care face sau vinde produse de cofetărie;

b) persoană care fabrică sau vinde pâine;

c) om care mănâncă mult (și des), care are mare poftă de mâncare;

d) om care dorește puternic ceva.

7. Citiți dialogul.

Familia Munteanu este la plăcintăria din cartier.

După ce îi salută, chelnerul întreabă:

– Ce mâncați azi?

– Probabil toți vom lua plăcinte.

– Dar și învârtita este nespus de gustoasă!

– Atunci, pentru tata aduceți o învârtită cu brânză de oi.

– Și mie, spune Dan.

– Eu vreau o plăcintă cu vișine, decide Dana.

- Vom comanda și câte un ceai cu iasomie.

- Comanda va fi gata în 20 de minute.

Toți așteaptă plăcintele cu nerăbdare. Chelnerul aduce mai întâi plăcintele și învârtita.

- Poftă mare!

- Mulțumim!

8. Adevărat sau fals?

	A	F
1) Familia Munteanu ia masa la o plăcintărie.		
2) Toți vor mânca plăcinte.		
3) Mama a comandat ceai cu iasomie.		
4) Ospătarul aduce plăcintele imediat.		

9. Răspundeți la întrebări.

Ce îi place mamei?

Ce îi place tatălui?

Ce îi place Doinei?

Ce îi place lui Dan?

Dar ce îți place ție?

Modele de vorbire

Doinei îi place plăcinta cu varză.

Lui Dan îi place învârtita.

Mie îmi place plăcinta cu brânză.

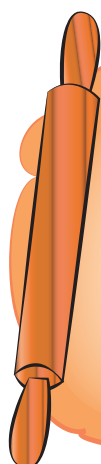
10. Scrieți un sms prietenilor și invitați-i la plăcintărie/cafenea. Indicați locul, adresa și ora întâlnirii.

.....

.....

.....

.....

PLĂCINTA

Sunt o mică gospodină
Și fac o plăcintă bună!
Pun făină, ou și lapte,
Le frământ bine pe toate.
Le-nvârtesc cu-n sucitor
Și pun totul la cuptor!

Când e gata o presar
Cu verzi fire de mărar.
Pun brânzică și smântână
Ca să iasă foarte bună!
A ieșit așa gustoasă!
- Hai Grivei, poftim la masă!

(publicat de Mia Bara)

Lecția 3.4. Cumpărăm o ie

- ✓ Cum descriem portul popular
- ✓ Cum precizăm elementele costumului național
- ✓ Cum spunem din ce sunt confecționate articolele vestimentare/îmbrăcăminte
- ✓ Adjectivele care indică culori/cromatice

1. Ascultați și rețineți.

În luna iunie la Chișinău se organizează „Ziua Națională a Portului Popular”. Aici vine foarte multă lume, îmbrăcată în costume naționale. La sărbătoare poți admira costumul autentic popular, dar și cel modern cu elemente tradiționale.

Familia Munteanu cu prietenii Doinei, Lina și Cristi, au venit la Ziua Portului Popular. Mama are o ie frumoasă de la bunica și o catrință nouă. Doina poartă o bondiță originală. Lina și Cristi sunt mândri că au și opinci. La sărbătoare tata și-a cumpărat un brâu și o căciulă.

Ce bine că sunt asemenea evenimente în Moldova!

Doina are o bondiță nouă.

Lina și Cristi poartă opinci.

Mama poartă o catrință.

Tata și-a cumpărat un brâu și o căciulă.

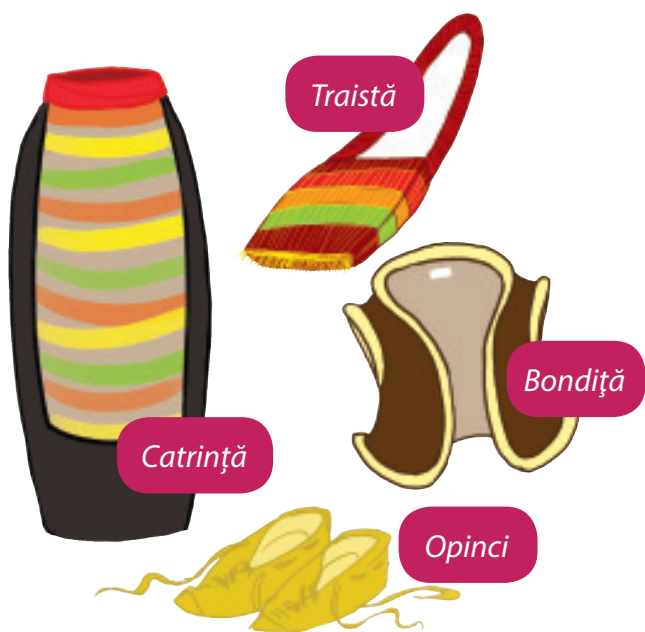
2. Corelați.

obiect din țesătură ornamentată în care se pun obiecte sau mâncare.

cojocel scurt, fără mâneci, brodat cu fir de lână colorată.

încălțăminte făcută din piele de porc sau de vită.

obiect asemănător cu fusta sau cu un șorț cu ornamente naționale.

Traistă

Catrință

Bondiță

Opinci

3. Potriveți cuvintele din coloanele A și B.

A	B
1) cămașă	a) din lână
2) catrință	b) din bumbac
3) bondiță	c) din piele de vită
4) opinci	d) din blană de oaie

3. Lucrați în perechi. În ce sunt îmbrăcați Dan și Doina?

4. Citiți și rețineți.

Costumele populare din Moldova sunt foarte frumoase. Iile și cămașile sunt brodate cu ață roșie, verde, galbenă, neagră. Catrința, brâul și traista sunt, de regulă, multicolore. Pantalonii din costumul național sunt albi sau bej. Fustele, de obicei, sunt roșii.

Modele de vorbire

Îmi place culoarea albastră.
Vreau o ie albastră.
Eu prefer o ie albă stilizată.
Dan are un brâu roșu.

5. Urmați modelul.

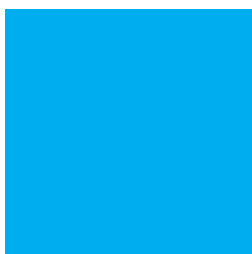
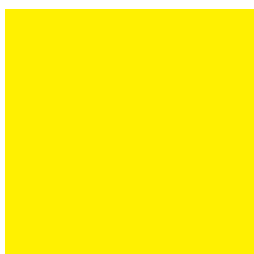
Fusta este verde. Fustele sunt verzi.

- 1) Ia este albă. ....
- 2) Brâul este roșu. ....
- 3) Căciula este neagră. ....
- 4) Traista este multicoloră. ....

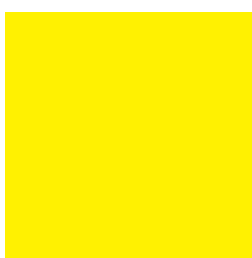
6. Lucrați în perechi. Ce culoare au obiectele de mai jos în țara în care locuiți?

7. Miracolul culorilor. Scrie denumirile culorilor.

8. Citiți textul.

Costumul tradițional femeiesc constă dintr-o ie brodată, catrință, opinci și ciorapi de lână.

La sărbători ele poartă și pantofi, sandale sau ghete cusute de meșteri.

Costumul femeiesc este completat cu traistă, în culorile costumului.

Piesele costumului bărbătesc sunt: cămașa, bondița care se îmbracă deasupra cămășii. Bărbații poartă ȋtari sau pantaloni și brăie țesute din lână. Încălțăminte bărbatilor, opincile, se face manual, din piele de porc sau de vită. Pe cap bărbații poartă căciulă sau pălărie.

9. Completați.

- 1) Costumul tradițional femeiesc include: .....
- 2) La sărbători, femeile poartă .....
- 3) Traista, de regulă, este .....
- 4) Piesele costumului tradițional bărbătesc sunt: .....
- 5) Bărbații poartă .....
- 6) Opincile se fac .....

9. Ce îi recomanzi prietenei/prietenului să îmbrace? Ce elemente din portul național putem adapta la portul modern?

BONDIȚĂ

O bondiță, o bondiță
Și-a luat din nou Gheorghiță.
Vesel tare, iute foc,
A plecat în sat la joc.

Iurie Răileanu

CATRINȚĂ

Astăzi dis-de-dimineată
A îmbrăcat din nou catrința,
Nu e nimeni mai frumoasă
Decât este Dumitrița!

Iurie Răileanu

OPINCI

Azi în sat e horă mare,
Treceți toți peste hotare!
Bateți tare din opinci
Să veniți din nou aici.

Iurie Răileanu

MUZICĂ, DANS, LITERATURĂ, FILM ȘI TEATRU

Lecția 4.1. Să cunoaștem Moldova prin muzică

- ✓ Cum prezentăm o personalitate
- ✓ Cum furnizăm informație despre activitatea cuiva
- ✓ Pronumele personal în dativ cu verb la indicativ prezent

1. Ascultați și repetați.

Doina: – Am citit un anunț despre concursul „Copiii au talent”. Ce ziceți, participăm?

Lina: – Desigur. Eu pot participa la proba de vioară. Am obținut locul întâi la concursul din școală.

Cristi: – Iar eu pot cânta la pian. Am o profesoară bună și mă învață lucruri frumoase.

Doina: – Eu pot interpreta cântece la nai. Bunicul m-a învățat să cânt.

Lina: – Trebuie să le spunem și colegilor noștri. Ei sunt talentați.

Cristi: – Eu cred că doi colegi pot participa ca dansatori cu un dans modern. Au și premii la concursuri internaționale.

Doina: – Ne-am înțeles. Trebuie să ne pregătim intens de concurs.

2. Completați.

Repere: se antrenează, la pian, frumoase, concursuri

Copiii talentați participă la multe ..... . Unul cântă extraordinar de bine ..... , altul – la trompetă, al treilea – la acordeon. Ei ..... în fiecare zi. Ei vor să obțină succese .....

3. Adevărat sau fals?

1) Lina a citit un anunț despre un concurs.	A.	F.
2) Lina cântă la vioară.	A.	F.
3) Bunicul Doinei cântă la nai.	A.	F.
4) Cristi cântă la pian.	A.	F.
5) Colegii lor pot participa la concurs ca dansatori.	A.	F.

4. Citiți dialogul.

- Lina, **îți dăruiesc** o invitație la concertul cu Carla's Dreams.
- **Îți mulțumesc** mult. Sunt încântată.
- **Îmi spui** impresiile mai târziu.
- **Vă scriu** mesaj la toți după concert.

Modele de vorbire

– Îți dăruiesc un album.	Lui îi transmit un mesaj.
– Mie?	Noi vă trimitem flori.
– Da, ție.	Ei ne dăruiesc cărți.
– Dar lui ce îi dăruim?	Eu le mulțumesc pentru cadou.
– Îi dăruim o carte.	

5. Alegeți forma potrivită.

**Model: Eu (îți/îmi) ..... spun un secret.
Eu îți spun un secret.**

Tu (îți, îi) ..... dai o invitație la concert. Eu (ne, vă) ..... dăruiesc un CD cu muzica lui Doga. Elena (ne, vă) ..... spune unde este Palatul Național. Dan (vă, le) ..... arată fotografii de la concert. Noi (ne, le) ..... dăruim un album despre muzica din Republica Moldova. Voi (îi, vă) ..... mulțumiți pentru seara de muzică clasică.

6. Ce spui? Da sau nu?

- 1) Îmi place muzica modernă din Republica Moldova.
- 2) Îmi plac cântecele românești.
- 3) Îmi trebuie cărți despre compozitorii clasici.
- 4) Îmi trebuie mai multă informație despre Eurovision.
- 5) Îmi place muzica clasică.
- 6) Îmi trebuie bilete la concert.
- 7) Îmi place valsul.

Festivalul Limbii Române
în Canada și în SUA

Eugen Doga

Muzică 🎵 Poezie 📖 Film 🎬
Carte biografică 📖 Dialog 🗣️

Vasile Iovu
Luminița Dumbrăveanu
Teodor Guțu

7. Citiți textul.

Carla's Dreams este un fenomen muzical unic. Sergiu, solistul trupei, spune că la început a fost doar un hobby. Împreună cu alți colegi au publicat pe internet câteva piese. Reacțiile au fost foarte bune. Pe scenă însă au apărut cu mască. Explicația e simplă: ei vor să rămână o enigmă pentru admiratori.

8. Corelați.

A.	B.
1) Carla's Dreams este	a) poartă o mască originală.
2) Solistul de la Carla's Dreams	b) pe internet câteva piese, care s-au bucurat de succes.
3) La început, membrii trupei au publicat	c) o trupă cunoscută în Republica Moldova și nu numai.

9. Citiți textul.

Știți că Eugen Doga este un compozitor cu renume mondial? Modest din fire, Doga este artistul, care a scris muzică simfonică, 50 de piese instrumentale, peste 70 de valsuri, zece tangouri, 60 de romanețe, dintre care opt sunt pe versurile lui Mihai Eminescu. A scris muzică pentru filme artistice, desene animate, trei baleturi, dintre care unul este „Luceafărul”, ce poate fi considerat capodopera lui Doga.

10. Corelați.

1) O adevărată mândrie a culturii naționale este	a) muzică instrumentală, valsuri, tangouri, romanețe.
2) Doga este artistul, care a scris muzică simfonică,	b) compozitorul cu renume mondial Eugen Doga.
3) A compus muzică pentru	c) este muzica pentru baletul „Luceafărul”.
4) Capodopera creației lui Doga.	d) filme artistice, desene animate.

11. Scrieți un text despre cântărețul preferat.

.....

.....

OMUL CARE CÂNTĂ

Cântecul ne face
Chipul luminos.
Omul care cântă
Este-un om frumos.

Cântec drag, în tine,
Visele mi-adun.
Omul care cântă
Este un om bun.

Cântă, cântă, cântă,
Suflete curat!
Omul care cântă
Este om bogat.

Vasile Romanciuc

Lecția 4.2. *Moldova prin literatură*

- ✓ Cum prezentăm un scriitor
- ✓ Cum vorbim despre cartea preferată
- ✓ Pronumele personal în dativ cu verb la perfectul compus indicativ

1. Ascultați și memorați.

Doamna: - Dragi copii! Ne-am întâlnit astăzi ca să vorbim despre cărțile pe care le-ați citit recent. Și vreți să le recomandați și altora.

Doina: - Am citit cartea „Taina care mă apără” de Grigore Vieru, marele poet basarabean. Am citit cu plăcere poeziile sale despre mamă și limba română.

Lina: - Eu l-am descoperit pe Ion Creangă - sfătosul bunic de la Humulești. Mi-au plăcut, îndeosebi, „Povestea lui Harap Alb”, „Punguța cu doi bani”, „Fata babei și fata moșneagului”. Este un mare prozator.

Dan: - Eu am rămas impresionat de Spiridon Vangheli. „Guguță și prietenii săi” este cartea copilăriei mele, pe care o petrec la bunici.

Cristi: - Întotdeauna mi-au plăcut versurile lui Vasile Romanciuc. Culegerea de poezii „O furnică în bibliotecă” ne îndeamnă să frecventăm mai des bibliotecile și compară copiii cu niște furnicuțe harnice. V-o recomand cu plăcere.

2. Adevărat sau fals?

Doina a citit poeziile lui Grigore Vieru.	A.	F.
Grigore Vieru este autorul cărții „Taina care mă apără”.	A.	F.
Lina l-a descoperit pe Spiridon Vangheli.	A.	F.

<i>Spiridon Vangheli a scris „Guguță și prietenii săi”.</i>	A.	F.
<i>Cristi a rămas impresionat de sfătosul bunic de la Humulești – Ion Creangă.</i>	A.	F.
<i>Ion Creangă a publicat multe povești.</i>	A.	F.
<i>Culegerea de poezii „O furnică în bibliotecă” de Vasile Romanciuc este pentru copii.</i>	A.	F.

3. Formați cuvinte noi. Alcătuiți propoziții.

Model: a scrie – scriitor. Scriitorul meu preferat este Nicolae Dabija.

a citi - .....
a compune .....
a vorbi - .....
a conduce - .....
a învăța - .....
a dansa - .....
proză - .....
a declama - .....

4. Citiți dialogul.

- Cine **ți-a trimis** volumul *Tu m-ai strigat, fiule* al lui Grigore Vieru?
- Bunica **mi-a trimis** cartea. Dar vouă nu **v-a trimis**?
- Nouă **ne-a trimis** Enciclopedia cu zâmbete a lui Constantin Dragomir.
- Minunat. Avem cărți foarte bune.

A scris pentru copii următoarele cărți

MODELE DE VORBIRE

<i>Tu (mie) mi-ai dăruit o culegere de poezii.</i>	<i>El (ție) ți-a povestit despre literatura română.</i>
<i>Noi (lui/ei) i-am cumpărat un roman.</i>	<i>Eu (vouă) v-am împrumutat „Dicționarul scriitorilor români”.</i>
<i>Eu (lor) le-am adus o carte despre poeți.</i>	<i>Ele (nouă) ne-au propus un volum de proză.</i>

5. Completați.

1) El (a arăta, eu) **mi-a arătat** unde este bustul lui Mihai Eminescu. 2) Tu (a da, el) ..... o plachetă de poezii de Nicolae Dabija. 3) Eu (a cumpăra, voi) ..... „Povestea furnicii” de Ion Druță. 4) Noi (a aduce, ei) ..... poveștile lui Ion Creangă. 5) Ei (a povesti, noi) ..... despre creația lui Spiridon Vangheli.

6. Urmați modelul: ... **mi-au trimis o carte? Mie mi-au trimis o carte?**

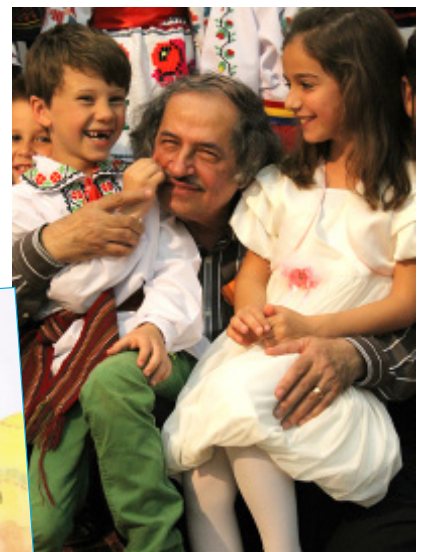
1) ..... i-a împrumutat volumul de poezii? 2) ..... ți-au cumpărat o antologie de versuri? 3) ..... v-a dăruit comediile lui Ion Luca Caragiale? 4) ..... le-au dăruit cea mai recentă carte a lui Constantin Dragomir? 5) ..... mi-a adus dicționarul de sinonime? 6) ..... ne-a cumpărat această antologie de nuvele?

7. Completați. Model: **Mie mi-a plăcut creația lui Nicolae Dabija. Mie mi-au plăcut poeziile lui Constantin Dragomir.**

(a plăcea, tu) ..... poemul lui Mihai Eminescu „Luceafărul”.
(a plăcea, el) ..... versurile lui Titus Știrbu.
(a plăcea, noi) ..... „Jurnalul unei Puștoaice”.
(a plăcea, eu) ..... povestirile lui Ion Druță.
(a plăcea, voi) ..... poveștile lui Ion Creangă.
(a plăcea, ei) ..... poeziile Claudiei Partole.

8. Citiți textul.

În acest an, poetul Vasile Romanciuc a fost oaspetele Centrului nostru. La eveniment a participat și ambasadorul Republicii Moldova. A fost o serată de poezie, într-o atmosferă caldă, plăcută. Ne-am simțit bine în compania poetului. Am recitat poezii, am cântat cântece pe versurile lui. Poetul ne-a dăruit cărți cu autografe. Ne-am împrietenit. Așteptăm noi întâlniri.

9. Corelați.

1) La Centrul nostru a avut loc o întâlnire	a) ambasadorul Republicii Moldova.
2) La eveniment a participat și	b) cu poetul Vasile Romanciuc.
3) Întâlnirea s-a desfășurat	c) cărți cu autografe.
4) Vasile Romanciuc a dăruit publicului	d) într-o atmosferă caldă și plăcută.

10. Răspundeți la întrebări.

- 1) Cine este poetul care a scris „O furnică în bibliotecă”?
- 2) Cine a participat la eveniment?
- 3) Cum a fost atmosfera de la serată?
- 4) Ce au făcut persoanele prezente la întâlnire?

11. Citiți textul.

Spiridon Vangheli, tatăl lui Guguță, este autorul celor mai cunoscute opere pentru copii. Creația sa a fost tradusă în zeci de limbi în milioane de exemplare. Iar Guguță, eroul său, este îndrăgit de copii și de maturi. Spiridon Vangheli a fost distins cu Diploma Internațională de Onoare „Andersen”, cu Premiul de Stat al Republicii Moldova, Premiul „Ion Creangă” al Academiei Române, Premiul special al Uniunii Scriitorilor din România.

12. Corelați.

1) Spiridon Vangheli este	a) numeroase premii internaționale.
2) Opera sa a fost tradusă	b) atât de cei mici, cât și de cei mari.
3) Guguță este iubit	c) în zeci de limbi.
4) Spiridon Vangheli a primit	d) un autor foarte cunoscut.

13. Răspundeți la întrebări.

- 1) Cine este Spiridon Vangheli?
- 2) Despre cine a scris prozatorul?
- 3) Ce cărți scrise de Spiridon Vangheli ai citit?

14. Descrie cartea pe care o recomanzi colegilor.

Dragi colegi,

Vă recomand .....

Autorul este .....

Cartea se numește .....

Cartea este despre .....

Personajele sunt .....

Mi-a plăcut .....

15. Lucrați în perechi.

Elevul 1. Ești reporter la un post TV. Trebuie să mergi la o lansare de carte a unui tânăr poet și să-l intervievezi. Pregătește o listă de întrebări.

Elevul 2. Ești un tânăr poet la prima lansare de carte. Răspunde la întrebările reporterului.

Iarna l-a găsit pe Guguță sub căciulă, în satul său, Trei Iezi. I-a plăcut Mătușii Ierne băiețelul: au coborât și fulgii din cer să-l vadă și l-au făcut alb din cap până în picioare — un omuleț de zăpadă, numai că de sub căciula lui ieșea un nouraș de fum.

Fulgii credeau că Guguță face focul sub căciulă... He, de unde să știe ei că nu-i fum, ci-i suflarea lui Guguță? Și de ce să facă focul?! Când și-a pus căciula în cap, a dat frigul afară! După ce au mai gospodărit prin curte, fulgii au chemat băiețelul la porțiță.

Guguță s-a frecat la ochi: drumul nu mai era! S-a urcat pe porțiță: sunt dealurile de dincolo de sat? Dealurile erau, dar acum purtau căciuli albe, mari și s-au apropiat de casele oamenilor.

— Oare de ce s-au grămădit ele lângă sat? se întreba Guguță. A-a, pesemne că vor să ierneze aici... Guguță și-a apăsat căciula bucuros:

— Uite, ce multă iarnă a venit la noi! Iar fulgii, văzând nourași de aburi deasupra porțiței, tot mai credeau că Guguță face focul sub căciulă.

Spiridon Vangheli „Isprăvile lui Guguță”

Lecția 4.3. Moldova prin ritmurile dansului

- ✓ Cum cerem informații despre trupele de dans din Moldova
- ✓ Cum oferim informație despre stilurile de dans
- ✓ Cum ne exprimăm satisfacția/emoția
- ✓ Pronumele personal în dativ cu verb la conjunctiv

1. Ascultați și memorați.

– Ai citit afișul? E un concert cu ansamblul „Joc”.

– Ce fel de ansamblu e Joc?

– Este o trupă de dansuri populare din Republica Moldova. Sunt extraordinari.

– Cunoști dansurile lor?

– Bineînțeles. Au un repertoriu bogat, circa 80 de dansuri. Printre cele mai cunoscute sunt Moldoveneasca, Brâul, Călușarii, Hora, Nunta moldovenească, Legenda mărțișorului.

– Sunt cunoscuți și peste hotarele țării?

– Au fost în peste 65 de țări, au prezentat mai mult de 8000 de spectacole, au fost admirați de circa 18 milioane de spectatori.

– Este un ansamblu mare?

– Da. Sunt vreo 90 de artiști, dansatori și muzicieni.

– M-ai convins. Mergem cu toții la concert.

2. Corelați.

1) Ansamblul Joc este cea mai

2) Repertoriul ansamblului include

3) Cele mai renumite dansuri sunt

4) Dansatorii de la Joc au fost

5) Ansamblul Joc a prezentat

6) Trupa de dansuri populare din Republica Moldova

a) Moldoveneasca, Brâul, Călușarii, Hora, Nunta moldovenească, Legenda mărțișorului.

b) în peste 65 de țări.

c) cunoscută trupă de dansuri populare.

d) mai mult de 80 de dansuri.

e) este extraordinară.

f) circa 8000 de spectacole.

3. Formați noi cuvinte. Alcătuiți cu ele enunțuri.

a dansa – **dansator**

a admira – .....

a prezenta – .....

a povesti – .....

a traduce – .....

Moldova – **moldovenesc**

România – .....

Grecia – .....

Ucraina – .....

Rusia – .....

4. Citiți dialogul.

- Nu vrei **să-mi povestești** despre concertul de ieri?
- Cu plăcere. Vreau **să-ți spun** că a fost un concert extraordinar.
- Ce ți-a plăcut mai mult?
- Trebuie **să-ți spun** că dansatorii de la Codreanca au fost minunați.

5. Ce lipsește?

1) Eu vreau să ..... dau (vouă) o revistă despre dansul modern. 2) Tu dorești să ..... prezinți (mie) repertoriul ansamblului de dansuri. 3) El trebuie să ..... împrumute (tu) o carte despre dansul popular. 4) Noi putem să ..... explicăm (ea) elementele dansului popular.

6. Continuați enunțurile.

Vreau să-ți vorbesc despre .....

Pot să-ți spun că .....

Trebuie să-i povestim .....

Doresc să vă prezint .....

Puteți să-mi explicați .....

Putem să-i transmitem .....

7. Citiți textul.

Știți că ansamblul sportiv de dansuri Codreanca din Republica Moldova este cel mai mare club de dans din lume? Are o istorie de peste 40 de ani. În ansamblu sunt peste o mie de membri. Prima medalie Codreanca a obținut-o în 1974, la doar un an de la înființare, la concursul internațional din Eupatoria, unde au luat parte doar copiii. De atunci și până astăzi, Codreanca a devenit de 11 ori campioană europeană și de 8 ori campioană mondială. Ei au mers în turnee pe toate continentele. În 2017 cuplul de dansatori de la Codreanca a cucerit medalia de aur la Campionatul European de dans sportiv.

MODELE DE VORBIRE

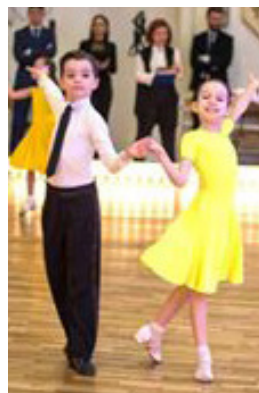
Poți să-mi povestești (mie) cum a fost?

Eu vreau să-ți spun (ție) ceva.

Vreau să-ți spun (ție) impresiile mele.

Vreau să vă dăruiesc (vouă, dvs.) o carte.

Trebuie să-i spun (lui/ei) adevărul.

8. Adevărat sau fals?

1) Clubul sportiv de dansuri Codreanca a fost fondat în anul 1973.	A.	F.
2) Codreanca este cel mai mare club de dans din Europa.	A.	F.
3) La Eupatoria Codreanca a ocupat locul 1.	A.	F.
4) Codreanca merge în turnee pe toate continentele.	A.	F.
5) Clubul sportiv de dansuri este de 12 ori campioană europeană	A.	F.
6) Codreanca a cucerit în 2017 medalia de aur la Campionatul European de dans sportiv.	A.	F.

9. Citiți textul.

Hora este un dans tradițional românesc care strânge pe toată lumea într-un cerc mare. Dansatorii se țin de mână și cercul se învâрте, de obicei, în sens invers acelor de ceasornic. Fiecare dansator face trei pași în față și un pas în spate. Dansul este acompaniat de instrumente muzicale, precum țambalul, acordeonul, viola, vioara, saxofonul, trompeta sau naiul.

Poetul George Coșbuc scrie despre horă în felul următor:

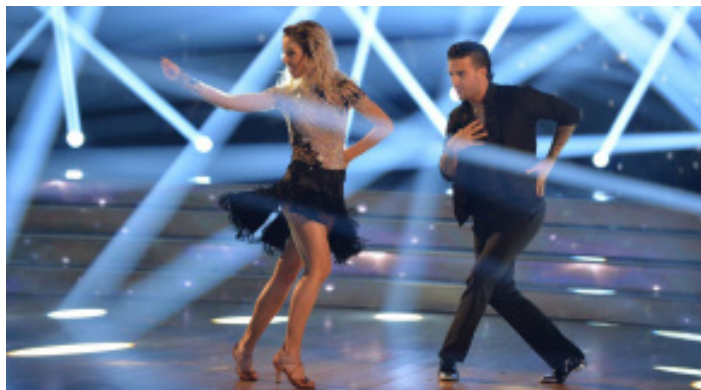
*Trei pași la stânga linișor
Și alți trei pași la dreapta lor:
Se prind de mâini și se desprind
Se-adună-n cerc și iar se-ntind
Și bat pământul tropotind
În tact ușor.*

10. Adevărat sau fals?

1) Hora este un dans tradițional românesc.	A.	F.
2) Dansatorii se prind într-un cerc mare și se țin de mâini.	A.	F.
3) Fiecare dansator face trei pași în față și 2 pași în spate.	A.	F.
4) Dansul este acompaniat de pian.	A.	F.
5) George Coșbuc descrie hora în versurile sale.	A.	F.

11. Ce dans preferați? Motivați.

.....

.....

.....

*Hai la horă, măi băieți,
Care vreți, care puteți.
Dar degeaba nu ședeți,
Rezemați pe sub păreți.*

*Tot pe loc, pe loc
Să răsară busuioc.
Busuioc cu frunza grasă
Să-l dau la mândra fru-
moasă.*

(strigături)

*Alunelul, alunelul,
Hai la joc.
Să ne fie,
Să ne fie, cu noroc!
Cine-n horă o să joace,
Mare, mare, se va face!
Cine n-o juca de fel
Să rămână mititel!*

Lecția 4.4. Să cunoaștem Moldova prin film și teatru

- ✓ Cum cerem informație despre filmele de succes
- ✓ Cum evaluăm jocul actorilor
- ✓ Pronumele personal în acuzativ cu verb la perfectul compus

1. Ascultați și memorați.

- Luni începe săptămâna filmului moldovenesc. Te interesează?
- Da. Ce filme rulează?
- Destul de interesante. Mi-a spus mama că este foarte bun filmul „Arrivederci”, de regizorul Valeriu Jereghi.
- Despre ce e filmul?
- Filmul povestește drama a 2 copii dintr-un sat din Moldova, rămași singuri acasă, mama lor fiind plecată la muncă în Italia.
- Aș vrea să văd și eu acest film. Ce alte filme mai rulează?
- Filmul dramă „Lăutarii” de Emil Loteanu și filmul istoric „Dimitrie Cantemir” de Vlad Ioviță.
- Ce actori joacă în aceste filme?
- Talentații actori Svetlana Toma, Grigore Grigoriu, Mihai Volontir ș.a.
- Trebuie să mergem neapărat.

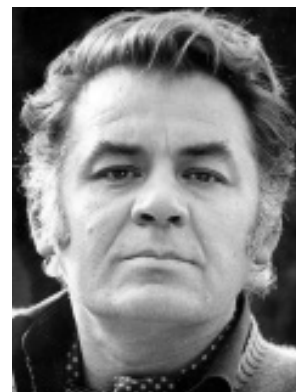
2. Corelați.

1) Luni începe	a) filmului dramă „Lăutarii”.
2) Regizorul filmului „Arrivederci”,	b) actorii talentați: Svetlana Toma, Grigore Grigoriu, Mihai Volontir.
3) Filmul „Arrivederci” este despre	c) săptămâna filmului moldovenesc.
4) Emil Loteanu este regizorul	d) filmului istoric „Dimitrie Cantemir”.
5) Vlad Ioviță este autorul	e) este Valeriu Jereghi.
6) În aceste filme joacă	f) drama copiilor fără mamă.

3. Completați.

Repere: Festivalul, apreciați, consacrat, filme, succes

- 1) Unul dintre cei mai ..... regizori este Emil Loteanu.
- 2) El a regizat mai mult de 20 de ..... 3) Primul film care i-a adus și ..... este „Această clipă” (1966), care a obținut premiul II la ..... Unional de Filme de la Minsk din 1970.
- 4) „Lăutarii” (1971) l-a ..... ca regizor talentat și îi aduce premiul Scoica de Aur la Festivalul Internațional de Filme de la San Sebastian (1972).

4. Lucrați în perechi. Întrebați și răspundeți.

Teatrul Național „Mihai Eminescu” din Chișinău este cel mai longeviv teatru din Republica Moldova. Teatrul este înființat în 1920. Un teatru care ține pasul cu spiritul timpului, un teatru cu care ne putem mân-dri, un repertoriu de nota 10.

Teatrul Național „Vasile Alecsandri” din orașul Bălți a fost fondat la 16 mai 1957. În repertoriul tea-trului sunt circa 200 de spectacole pentru adulți și co-pii. Piesele montate sunt din dramaturgia națională și universală, clasică și modernă.

Teatrul Național „Eugène Ionesco” este unul din teatrele notorii din Chișinău. A fost fondat la 11 sep-tembrie 1991. De-a lungul timpului, Teatrul „Eugène Ionesco” a efectuat zeci de turnee și a participat la nu-meroase festivaluri internaționale în diferite colțuri ale lumii. Actorii Teatrului Național „Eugène Ionesco” surprind de fiecare dată cu producții de excepție.

„Geneza Art” este un teatru independent care a în-cepud în ianuarie 2010 cu o echipă de tineri actori, inspirați de artă și frumusețe. „Geneza Art” aduce o doză de prospețime, inovație, stil, concept, viziune.

5. Citiți dialogul.

- Cine **te-a invitat** la film?
- Dan **m-a invitat**.
- Ce **te-a impresionat** în filmul *Arrivederci*?
- **M-a impresionat** originalitatea. Incredibil!
- E un film de nota 10.

MODELE DE VORBIRE

Dan m-a invitat (pe mine) la film.	Tu ai întrebat-o (pe ea) cât e ora.
Doina l-a așteptat (pe el) lângă cinematograful.	Ei v-au așteptat (pe voi) jumătate de oră.
Eu te-am întâlnit (pe tine) în oraș.	El ne-a ajutat (pe noi) la matematică.

6. Scrieți forma potrivită.

1) El (a vedea, pe tine) ..... lângă teatru. 2) Eu (a invita, pe ea) ..... la concertul de duminică. 3) Tu (a aștepta, pe mine) ..... cu mare nerăbdare. 4) Ea (a întreba, pe voi) ..... când începe spectacolul. 5) Noi (a întâlni, pe el) ..... în fiecare zi. 6) Voi (a întreba, pe noi) ..... ce teatre sunt în Republica Moldova.

7. Transformați.

Model: Dan mă așteaptă acasă. Dan m-a așteptat acasă.

Prietenii vă vizitează zilnic. Îl vedem la bibliotecă. Mă oprește în stație. O cunoști de mult. Mă întâlnește la teatru.

8. Citiți textul.

La școala teatrului „Geneza Art” un grup de copii împreună cu actorul Nicu Țurcanu au jucat în spectacolul „Alba ca Zăpada și cei șapte pitici”, regizor Daniela Burlaca. A fost un spectacol minunat. Tinerii actori au simțit pe câteva momente ce este scena mare a teatrului. Au muncit trei luni intens, au plâns și s-au bucurat. Au trăit emoțiile unui tânăr actor pe scena teatrului.

9. Adevărat sau fals?

1) La Teatrul Geneza-Art a avut loc spectacolul „Steaua fără nume”.	A.	F.
2) La școala teatrului un grup de copii au jucat în spectacolul „Alba ca Zăpada și cei șapte pitici”.	A.	F.
3) Regizorul spectacolului este Nicu Țurcanu.	A.	F.
4) A fost un spectacol minunat.	A.	F.

10. Citiți textul.

Pe parcursul lunii octombrie, Teatrul de păpuși „Licurici” din Chișinău a prezentat spectacole pentru copiii în șase orașe din Italia, Spania și Portugalia. Este vorba despre spectacolul „Capra cu trei iezi” de Ion Creangă.

Cele șase reprezentații au avut loc în Padova, Ravenna, Milano, Lisabona, Faro și Madrid.

11. Adevărat sau fals?

1) Teatrul „Licurici” din Chișinău a prezentat spectacole pentru părinți.	A.	F.
2) Spectacolele au avut loc în trei țări.	A.	F.
3) Este vorba de spectacolul „Capra cu trei iezi” de Ion Creangă.	A.	F.

12. Scrie un text despre filmul preferat.

Filmul se numește .....

Personajele sunt .....

Filmul este despre .....

Mi-a plăcut acest film deoarece .....

UNDE OCHIUL MI SE PIERDE...

Unde-am zis întâi cuvântul
Și-am simțit sub tălpi pământul,
Unde-i soarele mai mare
Și măicuța ce mă are,

Unde ochiul mi se pierde
Între șes și codru verde,
Unde-i bolta mai albastră -
Acolo e țara noastră.

Leonida Lari

SĂ CUNOAȘTEM OBICEIURILE ȘI TRADIȚIILE MOLDOVEI

Lecția 5.1. Primiți colindătorii/urătorii?

- ✓ Cum vorbim despre obiceiurile de iarnă
- ✓ Cum comunicăm despre sărbători
- ✓ Substantivele cu articol hotărât
- ✓ Modul condițional-optativ al verbelor
- ✓ Acordul adjectivului cu substantivul

1. Ascultați și rețineți.

– Se apropie sărbătorile de iarnă. Eu vreau să merg la bunici de sărbători. Știi cum este în Moldova iarna de sărbători?

– Da, știu. În Moldova sunt obiceiuri și tradiții foarte frumoase. Sărbătorile de iarnă sunt așteptate cu mare bucurie și de bunicii mei. De exemplu, de Crăciun toată familia se adună și așteaptă colindătorii.

– Dar cine sunt colindătorii?

– În general, colinda este un cântec ce vestește nașterea lui Christos, iar colindătorii sunt acei care aduc vestea. Pentru aceasta, ei sunt răsplătiți cu nuci, mere, colaci, dar li se oferă și bani. Este un prilej de mare bucurie. Mesajul colindei este plin de lumină.

– Mai cunoști și alte tradiții de iarnă?

– În ajunul Anului Nou, pe la casele oamenilor, vin urătorii. Ei vin cu plugușorul și anunță că „Mâine anul se-noiește/Plugușorul se pornește/Și începe a brăzda/Pe la case a ura”. Cu uratul merg nu numai copiii, dar și adulții.

– Acum înțeleg de ce bunicii îmi spuneau despre urătură. Ei cunosc și acum multe urături.

Plugușorul

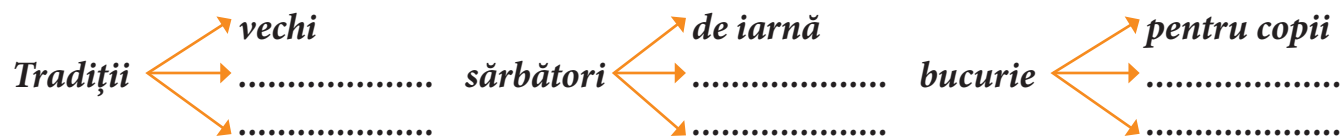

Sorcova

Semănatul

2. Alcătuiți îmbinări de cuvinte.

3. Completați.

Repere: copiilor, lui Iisus, creștină, tradiționale, de poveste, bradul

Crăciunul este o sărbătoare ....., care vestește nașterea lui Iisus Hristos. Moș Crăciun vine și împarte cadouri tuturor ..... Copiii împodobesc ..... de Crăciun și cântă colinde, care vestesc nașterea ..... Este o atmosferă .....

4. Citiți dialogul.

- Paula, ai scris scrisoare Moșului?
- Da, am scris.
- Ce cadou **ai dori**?
- Eu **aș vrea** un puzzle cu dinozauri și niște dulciuri.
- Ce **ar vrea** Doina, sora ta? Dar fratele tău?
- Sora mea **ar vrea** o păpușă, iar fratele **ar dori** un lego friends.

Modele de vorbire

Eu **aș dori** un puzzle.

Tu ai spune o urătură.

El/ea **ar vrea** un cadou de la moș Crăciun.

Noi **am merge** cu uratul.

Voi **ați împodobi** bradul.

Ei **ar împărți** cadouri.

5. Intervievați 5 colegi, aflați ce cadouri așteaptă de Crăciun. Prezentați rezultatele.

Ce cadou ai dori să primești de Crăciun?

Eu
aș dori să primesc....

El/ea
ar dori să primească....

Cine?	Ce? (dorință)
Eu	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	

6. Citiți textul.

PLUGUȘORUL

Plugușorul este un străvechi obicei agrar, care se practică și azi în satele și orașele Republicii Moldova. În ajun de Anul Nou, grupuri de copii, cete de urători, merg din casă în casă cu Plugușorul. Ei rostesc frumoase urături (sau hăituri), ce conțin urări de spor în toate: roadă, sănătate, fericire.

Plugușorul este întotdeauna însoțit de strigături, pocnete de bici și sunete de clopoței. Plugul adevărat, tras de boi, a fost înlocuit cu timpul de un plug mic, „plugușor”, sau de buhaiul care imită mugetul boilor.

7. Restabiliți propozițiile.

- 1) cu plugușorul/merg/Copiii/în ajun/de/Anul Nou.
- 2) pocnesc/ Urătorii/din bici.
- 3) Ei/în casă/merg/cu Plugușorul/din casă.
- 4) Toată/împodobește/și jucării/familia/bradul/cu panglici.
- 5) roadă, Copiii/sănătate, /urează/spor/în toate:/ fericire.
- 6) lui Cristos./Colindătorii/nașterea/vestesc

8. Citiți și puneți în ordine informația.

☐	Urătorii merg din casă în casă pe la ferestrele oamenilor și urează un an bun.
☐	Urătorii poartă un plugușor simbolic. Ei au clopoței, bice, buhai.
☐	În Moldova, din cele mai vechi timpuri, există o tradiție veche – urătura.
☐	Urătura este însoțită de acțiuni ce imită aratul, mânatul boilor cu pocnete de bice și strigăte de „hăi – hăi!”, sunete de clopoței.
☐	Se merge cu uratul în ajunul Anului Nou. În după-amiaza zilei din ajun umblă cu uratul copiii mici, în amurg – copiii mari, iar seara târziu – flăcăii.

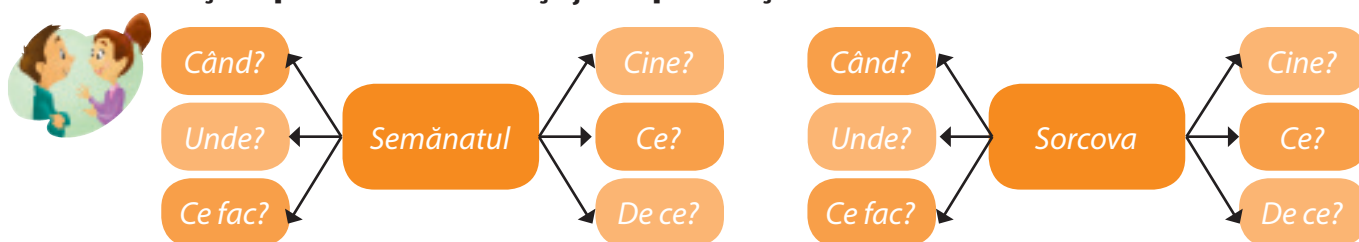
9. Citiți textul.

SEMĂNATUL, SORCOVA,

În dimineața zilei de Anul Nou grupuri de copii, băieți și fete, se organizează în grupuri și merg cu semănatul sau cu Sorcova. Ei imită semănatul adevărat, aruncând prin case diferite boabe (de grâu, porumb, floarea soarelui, mazăre ș.a.) și doresc gazdelor roadă bogată, sănătate, fericire. „Să trăiți, să-nfloriți/Ca merii, ca perii/În lunile primăverii./La anul și la mulți ani!”

Sorcova este o ramură de pom fructifer. Ramura este împodobită cu flori artificiale, busuioc, panglici de diferite culori. Copiii lovesc ușurel și ritmic cu această ramură peste umărul celor felicități și le doresc belșug, sănătate, noroc. „Sorcova vesela, să trăiți, să-nfloriți, ca un măr, ca un păr, ca un fir de trandafir./Tare ca piatra, iute ca săgeata, tare ca fierul, iute ca oțelul./ La Anul și La Mulți Ani!”

10. Lucrați în perechi. Întrebați și răspundeți.

11. Citiți fragmentele. Scrieți în spațiul liber litera corespunzătoare tradiției descrise.

A. Înainte de Anul Nou, cete de urători merg pe la case. Ei spun hăituri ce conțin urări de spor în toate: roadă, sănătate, fericire. În multe sate s-a păstrat frumosul obicei, ca unul dintre micii urători să poarte un plugușor-simbolic.

B. Este un cântec ce vestește nașterea lui Hristos. Se cântă în ziua și în seara de Crăciun. Colindătorii umblă din casă în casă și sunt răsplătiți cu daruri.

Teatrul Folcloric

C. În unele sate, mai ales la sud, în dimineața zilei de Anul Nou copiii umblă pe la case cu o ramură de pom fructifer. Copiii lovesc ușor cu această ramură peste umărul gazdelor și le doresc sănătate, fericire, noroc.

D. În perioada sărbătorilor de iarnă, în satele Moldovei există o veche tradiție – jocuri cu măști de animale: „Capra”, „Calul”, „Ursul”, „Cerbul”, „Berbecul” etc. Spectacolul conține personaje costumate care interpretează diverse roluri. În procesul jocului ele spun diferite cuvinte, emită strigături, cântă, invită la joc.

E. În dimineața primei zile a anului, copiii umblă pe la rude, vecini, prieteni cu un vechi obicei. Ei urează de sănătate, fericire și aruncă boabe de grâu sau de porumb.

11. Lucrați în grup. Răspundeți la întrebări.

1) Când mergem cu Colindatul?

3) Unde mergem cu colindatul?

A. COLINDUL

2) Ce veste aduc colindătorii?

4) Cu ce sunt răsplătiți colindătorii?

1) Când mergem cu Plugușorul?

3) Ce obiecte au copiii care merg cu plugușorul?

B. PLUGUȘORUL

2) Ce rostesc copiii care merg cu Plugușorul?

4) Ce primesc copiii de la gazde?

1) Când mergem cu Sorcova?

3) Cum este ramura cu care mergem cu Sorcova

C. SORCOVA

2) Ce urări spunem?

4) Ce primesc copiii?

DESCHIDE UȘA, CREȘTINE

Deschide ușa, creștine,
Că venim din nou la tine.
Drumu-i lung și-am obosit
De departe am venit.
Că la Vișla am fost,
Unde s-a născut Hristos
Și-am văzut și pe-a sa mamă,
Pe care Maria-o cheamă.
Cum umbla din casă-n casă
Ca pe fiul său să nască.
Umbla-n sus și umbla-n jos
Ca să nască pe Hristos.
Umbla-n jos și umbla-n sus
Ca să nască pe Isus.
Roată, roată prin cetate,
Case, hanuri, pline toate.

PLUGUȘORUL

Aho, aho, copii și frați,
Stați puțin și nu mânați.
Lângă boi v-alăturați,
Și cuvântul mi-ascultați.
Mâine anul se-noiește,
Plugușorul se pornește.
Noi începem a ura,
Pe la case a colinda.
Iarna-i grea, omătul mare,
Semne bune anul are.
Semne bune de belșug,
Pentru brazda de sub plug.
Trageți plugul, măi flăcăi,
Și strigați odată, Hăi! Hăi!

SORCOVA

Sorcova,
Vesela,
Peste vară, primăvară.
Să trăiți,
Să-nfloriți:
Ca un măr,
Ca un păr,
Ca un fir de trandafir.
Tare ca piatra,
Iute ca săgeata,
Tare ca fierul,
Iute ca oțelul.

La Anul
și La Mulți Ani!

De la lume adunate

Lecția 5.2 Sărbătorim Dragobetele

- ✓ Cum comunicăm despre Dragobete
- ✓ Cum solicităm informație despre o sărbătoare
- ✓ Cum formulăm o urare
- ✓ Substantivele la cazul genitiv și dativ
- ✓ Propoziția enunțiativă și interogativă

1. Ascultați și rețineți.

14
februarie
Ziua Sfântului
Valentin

24
februarie
Dragobetele

DRAGOBETELE – SĂRBĂTOAREA IUBIRII ȘI UN SIMBOL AL PRIMĂVERII

- Doina, draga mea prietenă! Sincere felicitări cu frumoasa sărbătoare a îndrăgostiților. Să ai parte de un an plin de bucurii, dragoste, fericire, sănătate și multe succese.
- Mulțumesc mult pentru felicitare! Dar de ce azi, pe 24 februarie? Doar Ziua Sfântului Valentin a trecut.
- Nu știi? În fiecare an la 24 februarie, în Republica Moldova și România se sărbătorește Dragobetele, echivalentul românesc al zilei Sfântului Valentin. Este sărbătoarea iubirii și a dragostei.
- Bine, dar cine este Dragobete?
- În tradiția populară se spune că Dragobete este un tânăr înalt și frumos, care săruta toate fetele, de acolo și celebra zicală: „Dragobetele sărută fetele!”.
- Se mai păstrează acest obicei până în prezent?
- Da, obiceiul se păstrează în multe orașe și sate din România și Republica Moldova.

Modele de vorbire

Dragă mea prietenă!
Dragul meu prieten!
Dragii mei părinți!

Te felicit cu ocazia sărbătorii!
Vă felicităm cu ocazia sărbătorii de Dragobete!
Sincere felicitări cu frumoasa sărbătoare a îndrăgostiților!
Îți doresc dragoste, fericire și multe succese.
Vă dorim un an plin de bucurii, iubire, fericire și sănătate!

2. Corelați.

- 1) În fiecare an la 24 februarie
  - 2) În Ziua de Dragobete tinerii
  - 3) Dragobetele este
  - 4) Dragobetele a ramas până în ziua de astăzi ca
- a) îmbracă haine de sărbătoare, strâng primele flori de primăvară.
  - b) simbolul primăverii și al dragostei.
  - c) în România și Republica Moldova se sărbătorește Dragobetele.
  - d) echivalentul românesc al zilei Sfântului Valentin.

3. Răspundeți la întrebări.

a) Când sărbătorim Dragobetele?

b) Cine este Dragobete?

c) Ce urăm de Dragobete?

d) Ce semnifică această sărbătoare?

4. Puneți cuvintele din paranteze la forma potrivită.

- 1) În tradiția noastră populară zeul (dragoste) ..... este Dragobetele.
- 2) În mitologia greacă Eros este zeul (iubire) .....
- 3) În mitologia romană Cupidon este zeul (dragoste) .....
- 4) Dragobetele este echivalentul românesc al (sărbătoare) .....
..... Ziua (Sfânt) ..... Valentin, sărbătoarea (iubire)..... și a (dragoste).....

5. Restabiliți ordinea cuvintelor.

CELUI MAI BUN PRIETEN!

- 1) Când tu râzi, (râd, eu, și) .....
- 2) Când tu privești soarele, (simt, eu, și, căldura, lui) .....
- 3) Când tu plângi, (plâng, eu, și) .....
- 4) Când tu hotărăști să lupți, (lupt, eu, și) .....
- 5) (Primește, dar, în, inima, mea).....

6. Scrieți o felicitare unui prieten sau prietenă de Dragobete.

Dragă

.....
.....

7. Citiți textul. Ce se permite și ce nu se permite de Dragobete?

OBICEIURI. TRADIȚII. SUPERSTIȚII DE DRAGOBETE

În popor se spune că în ziua de Dragobete:

- 1) fetele și băieții trebuie să îmbrace haine frumoase, de sărbătoare, să culeagă și să dăruiască celor dragi primele flori ale primăverii;
- 2) fetele tinere își pun busuioc sub pernă. Există credința că Dragobetele le va ajuta să găsească iubirea adevărată;
- 3) lucrările câmpului, țesutul, cusutul nu sunt permise, în schimb, se face curățenie;
- 4) este interzisă sacrificarea animalelor;
- 5) nu ai voie să plângi;
- 6) băieții nu au voie să supere fetele și nici să se certe;
- 7) toți trebuie să se veselească pentru a avea parte de iubire întreg anul.

Superstiție – prejudecată/credință în forțe supranaturale

8. Lucrați în grup. Care sunt obiceiurile, tradițiile și superstițiile de Dragobete?

Obiceiuri și tradiții	Superstiții
.....	.....
.....	.....

9. Citiți textul. Răspundeți la întrebarea: Cine i-a oferit daruri lui Dragobete?

LEGENDA LUI DRAGOBETE

Se spune că demult - demult trăia un tânăr chipeș (frumos) și voinic. El era fiul babei Dochia.

La naștere, Dragobete a avut patru ursitoare, care i-au oferit daruri. Prima ursitoare a fost primăvara. Ea i-a dăruit băiatului iubirea, prospețimea florilor și tinerețea fără bătrânețe. A doua ursitoare a fost vara, care i-a dat în dar dulceața fructelor și căldura dragostei. A treia ursitoare a fost toamna. Ea i-a oferit un fluier pentru a-i înveseli pe oameni cu cântecele lui. Ultima ursitoare a fost iarna, care i-a dat o îmbrăcăminte albă, imaculată, cu sclipiri de diamante.

Astfel, Dragobete a ajuns să fie îndrăgit și iubit de toți. El i-a învățat pe oameni să iubească. Din acest motiv Dragobete a devenit un simbol al dragostei și al iubirii.

Memorați!

Chipeș = frumos
ursitoare = zână
imaculat = curat, pur
a da în dar = a dărui, a oferi
a trata rănille = a lecuî rănille

Modele de vorbire

Ursitoarele i-au oferit lui Dragobete daruri.
A doua ursitoare i-a dat lui Dragobete dulceața fructelor.
Ea i-a oferit băiatului un fluier.
Eu îi dăruiesc lui Cristi un album.
Tu îi oferi Doinei o floare.

10. Adevărat (A) sau fals (F)?

1) Dragobete era fiul babei Dochia.	A.	F.
2) Zânele nu i-au oferit lui Dragobete daruri.	A.	F.
3) Ultima ursitoare i-a dat o îmbrăcămintă albă cu sclipiri de diamante.	A.	F.

11. Ce daruri a primit Dragobete de la fiecare zână? Completați.

12. Lucrați în grup. Găsiți în text informația despre:

- 1) Cine a venit la nașterea lui Dragobete?
- 2) De ce au venit zânele?

- 3) Ce i-a învățat Dragobete pe oameni?
- 4) De ce Dragobete a devenit un simbol al dragostei și al iubirii?

13. Răspundeți la întrebări.

a) Cine este Dragobete?

b) Cum arată Dragobetele?

c) De ce era iubit de toți?

d) Ce simbolizează Dragobete?

15. Povestiți colegilor, prietenilor din țara în care locuiți ce este Dragobetele și cum se sărbătorește în Republica Moldova.

DRAGOBETE

Visat de băieți și fete
Este mândrul Dragobete,
Cu ochii cum este cerul,
E al dragostei străjerul.
Și părul precum pământul
Și liber cum este gândul,
Frumos de nu se mai poate,
E viteazul din cetate.
La brâu cu o mică goarnă,

Sunând alt sfârșit de iarnă.
Baba Dochia-l privește
Cu mult drag și se fălește
Că e fiul ei și-i pare
Că nu are-asemănare.
Preaiubitul Dragobete,
Cel mult așteptat de fete,
Păsările-n plai aduce
Și le-ndeamnă să se-apuce

Cuiburile să-și repare
Chiar de astăzi, fiecare:
„Că, vedeți? În calendar
E sfârșit de făurar!
Priviți câmpul, dragii mei,
Este plin de ghiociei!
Ia priviți, dragele mele,
Ce mulțimi de viorele!
Să nu vă-ndoiti de mine,
Primăvara vine, vine!”

Gheorghe Vicol

Lecția 5.3. Un mărțișor pentru tine

- ✓ Cum vorbim despre tradițiile de primăvară
- ✓ Cum informăm despre semnificația mărțișorului
- ✓ Cum adresăm felicitări cu ocazia Mărțișorului
- ✓ Substantivele la cazul dativ

1. Ascultați și rețineți.

MĂRȚIȘORUL - SIMBOL AL PRIMĂVERII

– Lina, îți dăruiesc acest mărțișor. Îți urez primăvară în suflet, multe zâmbete și emoții pozitive.

– Mulțumesc, și eu am un mărțișor pentru tine. Eu îți doresc o primăvară frumoasă, noroc și bucurie.

– Mulțumesc. Este un mărțișor confecționat de tine?

– Da, m-a ajutat și mama. Am pregătit mărțișoare și pentru colegii mei din clasă. Ei nu știu despre această sărbătoare din Moldova. Le voi povesti despre tradițiile Mărțișorului.

– Frumos gest. Bunica mi-a povestit că Mărțișorul este un simbol al sosirii primăverii, al renașterii naturii. Din cele mai vechi timpuri, pe data de 1 martie, toți primesc mărțișoare, de la mic la mare.

– Și mie bunicul mi-a spus că Mărțișorul se poartă în piept, lângă inimă, sau legat la mână, toată luna martie.

– Da, și pe 31 martie mărțișoarele le legăm de crengile copacilor. Tradiția spune că un copac plin cu mărțișoare va înflori primul.

– Eu cred că trebuie să le spunem că Mărțișorul este alcătuit din două fire răsucite: alb și roșu. Șnurul de mărțișor reprezintă iarna și primăvara, frigul și căldura, întunericul și lumina. Când dăruim mărțișoare, exprimăm sincere sentimente de dragoste, respect și urări de bine celor apropiați.

– Această tradiție există doar în Moldova?

– Nu numai, dar și în România, Bulgaria.

Memorați!	Modele de vorbire
șnur - două fire răsucite	Mărțișorul este un șnur din două fire răsucite: alb și roșu.
a renaște = a se trezi la viață, a se înnoi, a înflori	Natura renaște în fiecare primăvară. Mărțișorul simbolizează venirea primăverii.
a purta = a avea, a duce, a poseda	Toți oamenii poartă mărțișoare la piept.
a simboliza = a reprezenta, a semnifica	

2. Corelați.

- 1) *Îți urez primăvară în suflet,*
- 2) *Am pregătit mărțișoare și pentru*
- 3) *Bunica mi-a povestit că*
- 4) *Bunicul mi-a spus că*
- 5) *Șnurul de mărțișor reprezintă*
- a) *colegii mei din clasă.*
- b) *Mărțișorul este un simbol al sosirii primăverii, al renașterii naturii.*
- c) *multe zâmbete și emoții pozitive.*
- d) *iarna și primăvara, frigul și căldura, întunericul și lumina.*
- e) *Mărțișorul se poartă în piept, lângă inimă, sau legat la mână, toată luna martie.*

3. Răspundeți la întrebări.

1) Când dăruim mărțișoare?

2) Cui dăruim mărțișoare?

3) Ce culoare are mărțișorul?

4) Unde se poartă mărțișoarele?

5) Cât timp se poartă mărțișoarele?

6) Ce simbolizează mărțișorul?

4. Citiți și memorați.

- Cui dăruiești mărțișoare de 1 Martie?
- În primul rând, **dăruiesc** mărțișoare **mamei, surorii**, dar și **tatălui, fratelui**.
- Dar **colegilor**?
- Și **colegilor le dăruiesc** câte un mărțișor.
- Dar **bunicilor**?
- **Bunicii îi dăruiesc** un mărțișor și un buchet de ghiocel. **Bunicului îi dăruiesc** un mărțișor confecționat de mine.

Modele de vorbire

Eu dăruiesc
Tu dăruiești
El/ea dăruiește
Noi dăruim
Voi dăruiti
Ei/ele dăruiesc

ce?

mărțișoare

cui?

bunicului
prietenu**lui**
mame**ei**
colege**ei**
fetel**or**
colegil**or**

5. Care este forma potrivită? Completați.

- 1) Eu îi dăruiesc (colegă) ..... un mărțișor.
- 2) Tu îi transmiți (verișor) ..... o felicitare.
- 3) El le dă (prietene) ..... câte un ghiocel.
- 4) Noi le urăm (profesori) ..... sănătate și primăvară în suflet.
- 5) Voi le povestiți (colegi) ..... despre sărbătoarea din Moldova.
- 6) Ele le trimit (rude) ..... felicitări cu sosirea primăverii.

6. Completați.

Cuvinte de reper: sosește, apar, a sosit, sunt

MĂRȚIȘORUL

Chiar de-i mic, neînsemnat,
Și de șnur stă agățat,
El vestește-n toată țara
Că .....primăvara.

Martie este, așadar,
Prima lună-n calendar.
Care-anunță-n toată țara
C-..... iar primăvara!

Și din prima zi, se știe,
E-un motiv de bucurie:
Martisoarele .....
Mici minuni aduse-n dar.

Prinse-n șnurul împletit
..... gata de oferit.
Bucurie și noroc
Aduc tuturor, pe loc.

7. Lucrați în perechi. Citiți și restabiliți textul. Numerotați enunțurile.

Roșul înseamnă dragoste pentru tot ce este frumos.

Mărțișorul este un mic obiect de podoabă de culoare roșie și albă.

Din cele mai vechi timpuri în Moldova există o tradiție veche – a dăruirii mărțișoare.

Albul simbolizează sănătatea și puritatea.

Se consideră că sărbătoarea a apărut pe vremea Imperiului Roman.

Mărțișorul simbolizează norocul, sănătatea, iubirea.

În acele timpuri Anul Nou era sărbătorit în prima zi a primăverii, în luna lui Martie.

9. Scrieți un eseu despre Mărțișorul din Moldova (6 - 8 propoziții).

6. Argumentați!

Enumerați 2-3 motive de ce trebuie să dăruim mărțișoare?

1. Descrieți mărțișorul!

Cum arată? culorile, formele, mărimile etc.

5. Aplicați!

Cine poartă mărțișoare?

2. Comparați

Cu ce seamănă/cu ce poate fi comparat?

4. Analizați!

Când dăruim mărțișoare? Ce semnifică mărțișorul?

3. Asociați!

Cu ce poate fi asociat mărțișorul?

10. Citiți textul. Răspundeți la întrebarea: De unde vine tradiția de a purta măștișoare?

SEMNUL DRAGOSTEI ȘI AL NOROCULUI

Măștișorul este o tradiție de la daci. La început era o amuletă din lut ars, cu semnificații magice, dar și religioase.

Amuleta era pictată în alb și roșu – culori simbolice ale gemenilor Zamolxis, supranumiți „copii din flori de măr”. Mărul era considerat un pom sacru, deoarece florile sale roz îmbină cele două culori.

Mai târziu, amuleta a fost înlocuită cu un bănuț din aur sau argint. Părinții legau bănuțul cu fire de mătase, albe și roșii, la mâna sau la gâtul copiilor pe 1 martie. Măștișorul era purtat 12 zile, iar apoi era prins de ramura unui pom.

Pentru a reînvia această tradiție, pentru a nu uita obiceiul, purtăm și noi astăzi măștișoare. Tot timpul Măștișorul a fost și este un dar făcut din suflet și aducător de noroc.

Memorizați!

Sacru = sfânt

supranumit = denumit, numit

a purta = a avea

a prinde = a agăța, a lega

11. Adevărat (A) sau fals (F)?

1) Măștișorul poartă tradiția de la daci.	A.	F.
2) Mărul la daci era considerat un pom sacru.	A.	F.
3) Pe vremea dacilor măștișorul era un bănuț din aur sau argint.	A.	F.
4) Măștișorul era purtat de copii la piept.	A.	F.
5) În prezent, această tradiție a fost uitată.	A.	F.

12. Găsiți în text:

- 1) Enunțurile în care se descrie cum arăta măștișorul pe vremea dacilor.
- 2) Fragmentul în care se spune de când până când se purtau măștișoare.
- 3) Enunțul în care se spune ce semnifică Măștișorul.

LEGENDA MĂȘTIȘORULUI

(text adaptat)

A fost odată un Ghiocel, o floare gingașă, cu petale albe ca zăpada. Într-o zi de primăvară, când soarele a străpuns cu săgețile sale aurii nourii negri, Ghiocelul a apărut de sub zăpadă.

Crivățul, un vânt rece și puternic, a suflat cu putere asupra lui. Primăvara însă, o zână bună și frumoasă, l-a ajutat pe Ghiocel.

Atunci vântul cel puternic s-a supărat și a suflat și mai tare. El a scos din pământ o tufă cu spini și a aruncat-o asupra Primăverii. Un spin i-a rănit degetul cel mic. O picătură de sânge a căzut peste Ghiocel. De bucurie, el a ridicat capul alb și peste dealuri și văi a răsunat vocea minunată:

– Bucurați-vă, oameni! Cu mine vine Primăvara! Cu mine vine soarele și viața!

De atunci, în luna martie, oamenii poartă măștișoare la piept, de două culori: alb și roșu. Măștișorul este simbolul primăverii și al dragostei.

Lecția 5.4. În așteptarea Paștelui

- ✓ Cum relatăm despre sărbătoarea Paștelui
- ✓ Cum oferim informație despre sărbătoarea de Paște în familie
- ✓ Cum adresăm felicitări de Paște
- ✓ Substantivele cu articolul hotărât
- ✓ Acordul substantivului cu adjectivul

1. Ascultați și rețineți.

– Merg de Paște la bunici în Moldova. Nu am fost niciodată în această perioadă. Oare cum e?
– Vrei să-ți povestesc cum se sărbătorește Paștele în Moldova?

– Da, aș fi foarte bucuroasă.

– Paștele este cea mai mare sărbătoare a creștinilor. În această zi se sărbătorește Învierea Domnului. Paștele reprezintă o bună ocazie pentru a trăi clipe de bucurie împreună cu familia.

– Am auzit că oamenii se pregătesc câteva zile de această sărbătoare.

– De obicei, joia, înainte de Paște, gospodinele coc pască, cozonac, vopsesc și încondeiază ouă. Sâmbăta se pregătește mâncarea. Sâmbătă seara, în ajun de Paște, toată familia merge la biserică la slujba de Înviere. În această seară, la miezul nopții, preotul îi cheamă pe credincioși să ia lumină și atunci se sfințește pasca și ouăle roșii.

– Mama mi-a povestit că la ea în sat, în dimineața Paștelui, există o tradiție: fiecare membru al familiei trebuie să se spele pe față cu apă în care au stat câteva monede și un ou roșu și unul alb. Oul roșu ne face să fim rumeni în obraji, sănătoși. Oul alb ne face curați la suflet. Cu banii ne atingem fruntea ca să se împlinească visurile. Cel care se spală ultimul, ia monedele din vasul cu apă.

– În dimineața Paștelui, credincioșii mănâncă din pasca sfințită, ciocnesc ouă roșii și spun „**Hristos a înviat!**” și așteaptă răspunsul „**Adevărat a înviat!**”. Este foarte important ca din primul ou ciocnit la masă să mănânce toată familia, pentru a rămâne mereu împreună. Mai mult, există obiceiul ca în această zi, oamenii să poarte haine noi pentru a avea noroc tot anul.

– Hristos a înviat!

– Adevărat a înviat!

De Paște mâncăm pască.

Joia facem ouă încondeiate.

În coș sunt ouă vopsite.

– Hai să ciocnim ouăle.

Memorați

în ajun = înainte

mereu = întotdeauna

miezul nopții = mijlocul nopții

viu – a învia – înviere

sfânt – a sfinți – sfințit

a crede – credință-credincios

2. Ce facem de Paște? Alcătuiți enunțuri.

Model: a vopsi ouă. De Paște noi vopsim ouă în diferite culori.

a) a încondeia ouă

b) a ciocni ouă

c) a pregăti mâncare

d) a sfinți pasca și oăule

f) a primi daruri

e) a sărbători Paștele

3. Corelați cuvintele cu sens opus.

bogat

a da

lumină

bun

sărac

întuneric

rău

a lua

4. Puneți cuvintele din paranteze la forma necesară.

I. 1) (Bucurie) Bucuria vine din lucruri mărunte. (Liniște) ..... vine din suflet. (Lumină) ..... vine din inima fiecăruia. 2) În zi de sărbătoare să coboare (liniște)

..... și (pace) ..... . 3) (Minune) .....
.... Învierii lui Iisus să dăinuie în inimile voastre, să vă lumineze (viață) ..... și să vă aducă (renaștere) ..... credinței, speranței și bucuriei cu bunătate și căldură în suflet.

II. 1) Sunt zile când trebuie să ne reamintim să fim (bun) buni, (plin)..... de dragoste, cu inima (cald) caldă și (deschis)....., când lumina sfântă coboară în casele și în inimile noastre. 2) Sfintele sărbători de Paște vin să ne facă viața (frumos) ....., casa (bogat) ..... și masa îmbelșugată.

3) Noaptea Sfântă a Învierii luminează sufletele pentru a fi mai (bun) ....., (curat) ....., (înțelegător) .....

Modele de vorbire

Bucuria vine din suflet.

Aștept sărbătoarea de Paște.

Să coboare liniștea în casa voastră.

Modele de vorbire

Vă dorim Paște fericit!

Bunica a pregătit o masă bogată.

Să aveți alături oameni cu suflete curate.

Vă urăm ani buni și frumoși.

5. Continuați enunțurile.

1) Înaintea sărbătorii de Paște gospodinele .....

2) În ziua de Paște familia .....

3) Este foarte important ca în ziua de Paște .....

4) În ziua de Paște îmi place să .....

5) Îmi place această sărbătoare pentru că .....

6. Ce facem de Paște? Ordonați informația.

	În dimineața zilei de Paște copiii se spală cu un ou roșu, unul alb și bănuți de argint.
	Părinții sfințesc pasca în seara Învierii.
	În ziua de Paște rudele se adună la masa de sărbătoare.
	La masă se ciocnesc ouă și se spune „Hristos a înviat!”, se răspunde „Adevărat a înviat!”.
1.	Înainte de Paște, mama coace pască, vopsește și încondează ouă.

7. Lucrați în perechi. Priviți imaginea. Întrebați și răspundeți.

8. Citiți și completați mesajele de felicitare de Paște.

A. Hristos a înviat! Fie ca lumina Învierii să îți umple sufletul de .....,
..... și .....! Un Paște fericit alături
de cei dragi!

B. Fie ca lumina Învierii Mântuitorului să vă inunde casa și să vă aducă
numai ....., ... și..... . Paște fericit!

C. Fie ca bucuria Învierii Domnului să vă aducă în suflet .....,
..... . Hristos a înviat!

D. Fie ca sfânta sărbătoare a Învierii Domnului să-ți aducă cele 4 taine
divine: ....., ..., ..., ... Clipe de ne-
uitat împreună cu cei dragi. Paște luminat!

Repere:

armonie
fericire
iubire
liniște
pace
speranță
încredere
lumină
bucurie

9. Scrieți un mesaj de felicitare de Paște bunicilor din Moldova sau prietenilor.

PAȘTE FERICIT! HRISTOS A ÎNVIAT!

Expresii utile

Dragi bunici!
Scumpă bunică/bunicuță!
Drag bunic!
Dragă prietene!
Cu mult drag,
Cu dragoste,
Cu respect,
Cu drag,

CÂNTEC PASCAL

Azi, lumea-i frumoasă,
Azi totu-i mai curat
Și-n suflet, și în casă –
Hristos a înviat!
Adevărat a-nviat!
Azi, râuri de lumină
Din cer s-au revărsat...
Om către om se-nclină:
Hristos a înviat!
Adevărat a-nviat!

E sfânta zi de Paște,
De vrajbă am uitat...
Iubirea-n noi renaște:
Hristos a înviat!
Adevărat a-nviat!
Și neamul înflorește
Și crește mai bogat,
Și zicem românește,
Și zicem creștinește:
Hristos a înviat!
Adevărat a-nviat!

Vasile Romanciuc

LIMBA NOASTRĂ CEA ROMÂNĂ

Lecția 6.1. Să elogiem limba română

- ✓ Cum comunicăm despre sărbătorile naționale
- ✓ Cum exprimăm admirația
- ✓ Substantivul. Cazul genitiv
- ✓ Prepoziții și locuțiuni prepoziționale cu genitivul: *din cauza, din partea, în numele, în locul* etc.

1. Ascultați și memorați.

- Bine ai revenit din Moldova, Cristi. Cum a fost? Ce ai făcut? Unde ai fost?
- Minunat! În ultima zi de vacanță am fost la Chișinău, la sărbătoarea Limba noastră cea română.
- Știm că e o sărbătoare națională pe 31 august. Suntem curioși cu ce impresii ai venit.
- Dimineața, într-o atmosferă deosebită, am depus flori la monumentul lui Ștefan cel Mare și Sfânt. Apoi am fost pe Aleea Clasicilor. La bustul lui Eminescu am asistat la un recital de poezii. A fost impresionant. Multă lume în haine naționale, bine dispusă, se plimba prin parc. Acolo era și târg de carte, suvenir.
- Ai luat ceva?
- Am luat o carte cu poezii de Grigore Vieru, câteva pliante despre Moldova, o farfurie decorativă, un brâu național. Le puteți vedea pe masă.
- Cât a durat evenimentul?
- Toată ziua. Seara a fost un concert pe Piața Marii Adunări Naționale. La ora 10 seara a fost și un salut cu focuri de artificii.

2. Corelați.

- 1) *Limba noastră cea română este*
  - 2) *Cristi a depus flori*
  - 3) *Recitalul de poezii a avut loc*
  - 4) *Seara a fost un concert extraordinar*
  - 5) *Cristi a cumpărat o carte*
  - 6) *Seara, în Piața Marii Adunări Naționale*
- a) *la bustul lui Eminescu.*
  - b) *sărbătorită pe 31 august.*
  - c) *în Piața Marii Adunări Naționale.*
  - d) *la monumentul lui Ștefan cel Mare.*
  - e) *a fost concert.*
  - f) *cu poezii de Gr. Vieru.*

3. Citiți și memorați versurile lui Alexei Mateevici.

*Limba noastră-i o comoară
În adâncuri înfundată
Un șirag de piatră rară
Pe moșie revărsată.*

*Limba noastră-i foc ce arde
Într-un neam, ce fără veste
S-a trezit din somn de moarte
Ca viteazul din poveste.*

*Limba noastră-i graiul pâinii,
Când de vânt se mișcă vara;
În rostirea ei bătrânii
Cu sudori sfințiți-au țara.*

4. Completați.

Repere: limba, comoară, stăpâna, patria

- 1) *Limba română este ..... mea. (Nichita Stănescu)*
- 2) *A vorbi sănătos ..... mamei este o datorie, una dintre cele patriotice. (Grigore Vieru)*
- 3) *Limba noastră-i o ..... . (Alexei Mateevici)*
- 4) *Nu noi suntem stăpânii limbii, ci limba e ..... noastră. (Mihai Eminescu)*

5. Citiți textul.

Știți că...

Imnul de stat al Republicii Moldova este cântecul „Limba noastră”. Autorul versurilor este poetul Alexei Mateevici, muzica compozitorului Alexandru Cristea. Legea cu privire la Imnul de Stat a fost aprobată la 22 iulie 1995.

Modele de vorbire

Imnul țării este „Limba noastră” de Alexei Mateevici.

Versurile poetului Grigore Vieru sunt traduse în mai multe limbi.

Lumea copiilor este miraculoasă.

Muzica lui Eugen Doga este cunoscută în toată lumea.

Impresiile Doinei despre Moldova sunt cele mai frumoase.

6. Scrieți forma potrivită.

A. Limba română face parte din grupul (limbi) ..... romanice. 60% din lexicul ..... (limba română) .....este de origine latină. În componența (lexic) ..... românesc sunt și elemente slave, turcice, italiene, franceze, spaniole etc. Din toate limbile (lume) ..... , pentru fiecare vorbitor limba maternă este cea mai dragă. Grigore Vieru spune poetic: „Vin din munții (latinie) ..... / Deci și scrisul mi-e latin”.

B. Româna este recunoscută pe plan internațional prin operele scrise. Opera poetică a (Eminescu) ..... este tradusă în 60 de limbi. Istoria religiei a (Mircea Eliade) ..... este una dintre cele mai cunoscute lucrări pe plan mondial. Dramaturgia (Eugen Ionesco) ..... a creat teatrul absurdului.

7. Alcătuiți enunțuri.

- 1) În fața/Centru/a veni/un grup de copii.
- 2) În dreapta/parc/a fi/biblioteca centrală.
- 3) În stânga/biblioteca/a fi/un târg de carte.
- 4) În centrul/oraș/a fi/un concert extraordinar.
- 5) Mulțumiri/din partea/colegilor.
- 6) În locul/Lina/a veni/ prietena ei Doina.

Modele de vorbire

Din partea colegilor, vă invităm la sărbătoare.

În numele prietenilor, vă transmitem calde felicitări.

În locul lui Dan, a vorbit Cristi.

Din cauza ploii, am întârziat.

8. Citiți textul.

LIMBA – COMOARA CEA MAI DE PREȚ A UNUI POPOR

Nu există nimic mai de preț pentru un popor decât graiul matern. Așa ne înțelegem cu părinții, frații, prietenii noștri. Nu contează dacă locuim sau nu în Republica Moldova.

Pentru noi, Limba română este un motiv de mândrie și admirație. Ea oglindește întreaga istorie a neamului.

În graiul matern se ascunde trecutul, trăiește prezentul și se construiește viitorul. Iată de ce limba maternă este comoara care trebuie păstrată cu sfințenie și cultivată cu dragoste. Datoria noastră este să vorbim corect limba română.

9. Adevărat sau fals?

1) Limba maternă este o comoară.	A.	F.
2) Doar în Moldova contează să vorbești româna.	A.	F.
3) Tânăra generație are datoria să vorbească corect limba română.	A.	F.
4) Ne mândrim și admirăm Limba română.	A.	F.
5) Limba maternă trebuie păstrată cu sfințenie.	A.	F.

10. Scrieți cum sărbătoriți „Limba noastră cea română” în localitatea voastră.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

LIMBA NOASTRĂ CEA ROMÂNĂ

*Sărut vatra și-al ei nume
Care veșnic ne adună,
Vatra ce-a născut pe lume
Limba noastră cea română.*

*Cânt a Patriei ființă
Și-a ei rodnică țărână
Ce-a născut în suferință
Limba noastră cea română.*

*Pre pământ străvechi și magic
Numai dânsa ni-i stăpână:
Limba neamului meu dacic,
Limba noastră cea română.*

*În al limbii tezaur
Pururea o să rămână
Limba doinelor de aur,
Limba noastră cea română.*

Grigore Vieru

Lecția 6.2. De Ziua Independenței

- ✓ Cum cerem/ofерim informații despre istorie
- ✓ Cum caracterizăm simbolurile naționale
- ✓ Adverbe relative *unde, când, cum*
- ✓ Conjunctiv cu valoare de imperativ

1. Ascultați și rețineți.

- Recent am venit din Moldova. Am fost la o festivitate impresionantă la Chișinău.
- Ce ai sărbătorit? Ai fost în oșpeție la prieteni, la rude?
- Nu, am fost pe Piața Marii Adunări Naționale, la Ziua Independenței.
- Când ai fost?
- La 27 august. E sărbătoare națională în Moldova.
- De când Moldova are această sărbătoare?
- Din 1991, când a avut loc Marea Adunare Națională. Atunci a fost un eveniment grandios. Au participat 250.000 de oameni. De atunci Moldova a devenit o țară independentă.
- Orice popor vrea să fie liber și independent.
- Libertatea și independența sunt valori care trebuie păstrate cu sfințenie.

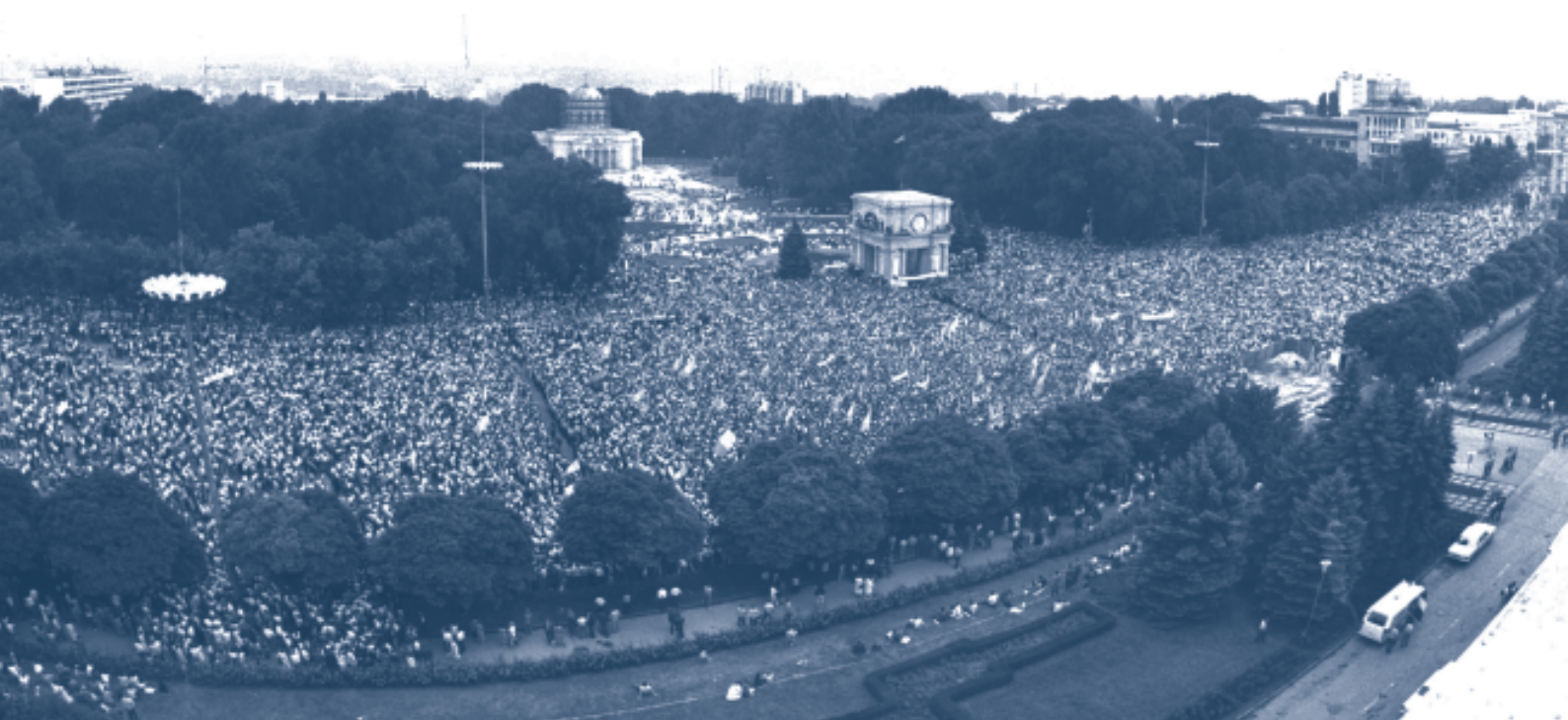
2. Corelați.

1) Marea Adunare Națională a avut loc	a) să fie liber și independent.
2) La 27 august 1991 a fost proclamată	b) de Ziua Independenței.
3) Orice popor dorește	c) la 27 august 1991.
4) Doina a fost la Chișinău	d) independența de stat a Republicii Moldova.

3. Completați.

Repere: Adunare, visul, toate, independența

La 27 august 1991a fost proclamată ..... Republicii Moldova. La Marea ..... Națională au participat mai mult de 250000 de oameni. Au venit oameni din ..... zonele Moldovei. Atunci s-a împlinit ..... întregului popor.

4. Găsiți antonime pentru cuvintele de mai jos. Alcătuiți enunțuri.

dependență .....

dependent .....

puțin .....

a tăcea.....

5. Citiți și observați.

Să iubiți țara și limba! = Iubiți țara și limba!

Să stimați părinții! = Stimați părinții!

Să prețuiți datinile străbune! = Prețuiți datinile străbune!

Să fiți demni de strămoși! = Fiți demni de strămoși!

6. Transformați.

Model: Veniți imediat acasă! Să veniți imediat acasă!

- 1) Participați la această adunare! .....
- 2) Fiți liberi și independenți! .....
- 3) Vorbiți mai mult limba română! .....
- 4) Aveți încredere în forțele proprii! .....
- 5) Vorbiți mai mult despre Republica Moldova! .....

7. Puneți întrebări pentru cuvintele evidențiate.

1) *Independența Republicii Moldova a fost proclamată în anul 1991.*

2) *La Marea Adunare Națională au venit mulți oameni.*

3) *În centrul capitalei a vorbit Mircea Snegur, primul președinte al Republicii Moldova.*

4) *Vreau să vin mai des în Moldova.*

5) *De regulă, vin în Moldova doar în vacanță.*

6) *Aici mă simt minunat.*

Modele de vorbire

Când se sărbătorește Ziua Independenței?

Unde a avut loc Marea Adunare Națională?

Ce își dorește fiecare un popor?
Cum te simți în această zi?

8. Citiți textul.

Stema de Stat a Republicii Moldova reprezintă un scut, care are în partea de sus culoarea roșie, în cea de jos – albastră. Pe scut este capul de bour, care are între coarne o stea cu opt raze. Capul de bour are în dreapta o roză cu cinci petale, iar în stânga - o semilună. Toate elementele de pe scut sunt galbene. Scutul este plasat pe pieptul unei acvile naturale și poartă în cioc o cruce de aur și ține în gheara dreaptă o ramură verde de măslin, iar în stânga - un sceptru de aur.

9. Adevărat sau fals?

1) Stema de Stat a Republicii Moldova are două componente: scutul și acvila.	A.	F.
2) Scutul are în partea de sus culoarea albastră.	A.	F.
3) Scutul are în partea de jos culoarea roșie.	A.	F.
4) Capul de bour de pe scut are între coarne o stea cu opt raze.	A.	F.

5) Desenele de pe scut sunt galbene.	A.	F.
6) Acvila poartă în cioc o cruce de argint.	A.	F.
7) Acvila ține în gheara dreaptă un sceptru de aur, iar în cea stângă – o ramură de măslin.	A.	F.

10. Citiți textul.

Tricolorul este simbolul oficial al Republicii Moldova. El simbolizează trecutul, prezentul și viitorul statului. El reprezintă tradiția istorică a poporului. Drapelul este de formă dreptunghiulară și este format din trei fâșii egale, pe verticală, în următoarea ordine: albastru (azuriu), galben, roșu. În centru, pe fâșia de culoare galbenă, este imprimată stema de stat a Republicii Moldova.

11. Adevărat sau fals?

1) Drapelul de stat al Republicii Moldova este tricolorul.	A.	F.
2) Tricolorul simbolizează trecutul nostru.	A.	F.
3) Pe drapel culorile sunt în următoarea ordine: galben, albastru, roșu.	A.	F.
4) Pe fâșia galbenă este imprimată stema Republicii Moldova.	A.	F.

12. În baza poeziei lui A. Suceveanu, scrie un text din 6-7 enunțuri despre semnificația culorilor de pe tricolor.

.....

.....

.....

.....

TRICOLORUL

Curat – cerul carpatin
Din albastru-i iau puțin.
Pictez marea, râul lin.

Galben – grâul în câmpii.
Cu el spice pictez, vii.
Galbenul – ce dulce mi-i!

Roșu – sângele de dac.
Am pictat un roșu mac.
Și-un drapel frumos îmi fac.

Frumos este tricolorul!
După el, îmi pictez dorul,
Trecutul și viitorul.

Arcadie Suceveanu

Lecția 6.3. Vă invităm la festival în Moldova

- ✓ Cum descriem festivalurile naționale
- ✓ Cum evidențiem specificul festivalurilor
- ✓ Prepoziție + substantiv, forma nearticulată, articulată

1. Ascultați și rețineți.

- Știi că Moldova este numită țara festivalurilor?
- Interesant! Care sunt cele mai cunoscute?
- Cel mai îndrăgit eveniment muzical este Mărțișor, care se desfășoară în luna martie pe tot teritoriul Moldovei.
- Și este o adevărată sărbătoare a muzicii și a primăverii. Evoluează interpreți autohtoni și străini.
- Festivalul Medieval are loc în august, la complexul Etno-Cultural Vatra. Se înscenaează file de istorie, bătălii de epocă. Aici poți vedea elemente de bucătărie, de artizanat, de meșteșugărit din timpuri străvechi.
- Anul trecut am fost la cetatea Soroca, la festivalul Mărului. Producătorii de mere organizează târguri de fructe de toamnă.
- Iar eu am fost la festivalul Iei din Chișinău și mi-am cumpărat o ie. Au fost prezenți mulți meșteri populari. Am admirat expoziția de ii. Erau din diferite regiuni ale Moldovei și din diferite timpuri.
- Am auzit lucruri frumoase despre DORfest, de la moșia Ciuhrii, de la nordul Moldovei. Este o celebrare a artei, muzicii și emoției autentice. Este sărbătorit DOR-ul, cuvântul-împărat al limbii române.

- Original festival. Aș vrea să merg și eu.
- Un festival unic este cel al covorului popular, care a devenit parte a patrimoniului cultural UNESCO. În satul Clișova Nouă, Orhei putem admira covoare basarabene noi cu motive vechi. Putem participa la școala micilor meșteșugari, la șezători.
- E bogată Moldova! Valorile naționale trebuie promovate.

2. Completați.

Ce?	Unde?	Cum?
1) Festivalul Iei	.....	.....
2) Festivalul Mărțișor	.....	.....
3) Festivalul Medieval	.....	.....
4) Festivalul Covorului	.....	.....
5) DORfest	.....	.....

3. Alcătuiți imbinări, apoi enunțuri.

eveniment	îndrăgit
producători	UNESCO
program	artistic
meșter	împărat
patrimoniu	de mere
cuvânt-	popular

4. Citiți și observați.

Festivalul Medieval reflectă istoria secolului al XII-XVI-lea prin spectacole teatralizate cu trubaduri și cavaleri, lupte înscenate, competiții de trageri cu arcul. Vizitatorii iau parte la o adevărată **lecție de istorie**. Ei urmăresc cavaleri îmbrăcați în costume medievale, care mănuiesc arme specifice timpului. Aici poți vedea **tradiții și meșteșuguri** vechi.

La festival este prezentată o **colecție inedită de arme** și obiecte medievale. Doritorii pot confecționa **săbii medievale din lemn**, pe care pot să le ia acasă.

5. Observați și memorați

la festival	la festivalul Mărțișor
de la meșteri	de la meșterii noștri populari
în costum	în costumul bunicilor
pentru tradiții	pentru tradițiile strămoșești
din lemn	din lemnul acesta

6. Completați.

- 1) La (festival) ..... au participat cei mai cunoscuți interpreți de muzică ușoară.
- 2) La (festival) ..... Iei au venit meșteri din toată Moldova.
- 3) Noi învățăm secretele meseriei de la (meșteri) ..... noștri populari.
- 4) Toți sunt îmbrăcați în (costum) ..... .
- 5) Copiii în (costum) ..... nostru tradițional au fost admirați.
- 6) Copiii au un interes deosebit pentru (tradiții) ..... .
- 7) Crește interesul pentru (tradiții) ..... naționale.

7. Citiți textul.

În luna iunie, în Moldova, se organizează festivalul tradițional „Carnavalul Copiilor”. Aici poți vedea spectacolul „Lumea poveștilor”, diverse scene improvizate cu personaje din basme. Poți participa la ateliere-concursuri: tricotaj, croșetare, broderie, origami etc.

Poți să te distrezi pe tobogane, trambuline. Părinții pot participa la activități, precum tirul medieval cu arcul, partide de golf, jocuri de darts etc.

Aici poți procura accesorii hand-made de la creatorii din Republica Moldova.

La Festival este o varietate de dulciuri și prăjituri. Acolo poți asista la pregătirea de bucate, poți gusta din deliciile culinare.

8. Adevărat sau fals?

1) În Moldova se organizează Festivalul tradițional „Carnavalul Copiilor”.	A.	F.
2) Spectacolul „Lumea poveștilor” prezintă scene improvizate cu personajele din basme.	A.	F.
4) Copiii participă la tragerea cu arcul, la partide de golf.	A.	F.
5) Părinții se distrează pe tobogane, trambuline.	A.	F.

9. Citiți textul.

Emoții și culori – aceasta îi așteaptă pe participanții la Festivalul Culorilor Darwin. Este un eveniment unic, cu mii de fani, DJ mondiali, o scenă grandioasă și cel mai important - pudră neon!

Echipa Darwin transformă Chișinăul în cea mai colorată arenă de dans din țară. Este amenajată o scenă imensă de 28 de metri, jocuri de lumini și sute de mii de particule colorate în jur.

Sunt pregătite tone de pudră Holi Gulal, ca să nu rămână loc necolorat în distracția anului. Pudra creează un contrast maxim de culori. Cine merge la Festivalul Culorilor Darwin are impresii de neuitat!

10. Răspundeți la întrebări.

- 1) Ce îi așteaptă pe participanții la Festivalul Culorilor Darwin?
- 2) De ce este un eveniment unic?
- 3) Cine transformă Chișinăul în cea mai colorată arenă de dans din țară?
- 4) Câtă pudră Holi Gulal este pregătită?
- 5) Ce impresii lasă Festivalul Culorilor Darwin?
- 6) Câți metri are scena de la festival?

11. În baza informației de mai jos, scrieți un afiș publicitar.

Când?	9 și 10 septembrie	.....
Unde?	satul Gordinești, raionul Edineț, Republica Moldova	.....
Evenimentul	DORfest	.....
Ce?	muzică live	.....
	pentru adulți și copii	.....
	expoziții de pictură	.....
	târg cu haine, de produse hand-made, de articole de artizanat	.....
	exerciții de relaxare și citit, Yoga.	.....

BAȘTINA

*Ram de pom în floare
Strugure de soare,
Vălurânde grâne,
Strămoșești țărâne.
Cer cu stele-aproape,
Glas șoptit de ape.*

*Codru cu poiene,
Plaiuri moldovene.
Eu, născut anume
Pe acest meleag.
Îl știu cel mai mândru,
Îl știu cel mai drag.*

Dumitru Matcovschi

Lecția 6.4. *Să vorbim cu mândrie despre Republica Moldova!*

- ✓ Cum ne exprimăm dragostea față de patrie
- ✓ Cum descriem sentimentele de mândrie față de patrie
- ✓ Cum caracterizăm locuri și evenimente
- ✓ Derivarea substantivelor cu sufixe diminutival

1. Ascultați și rețineți.

- Ai citit anunțul despre campania *Mândru că sunt din Moldova*?
- Nu. Ce scrie acolo?
- Este vorba despre un concurs de fotografii. Sunt invitați copiii din Republica Moldova și cei stabiliți peste hotare.
- Care sunt condițiile concursului?
- Fotografiile trebuie să reprezinte sugestiv localitatea de baștină.
- Eu pot participa?
- Pot participa copii de 10-15 ani, originari din Republica Moldova.
- Hai să participăm! Să demonstrăm tuturor cât Moldova este o țară pitorească.
- Am niște fotografii superbe cu satul bunicilor. Le vom trimite.

2. Corelați.

- 1) Campania *Mândru că sunt din Moldova*
- 2) Copiii din Republica Moldova și din diasporă
- 3) Fiecare fotografie trebuie
- 4) Pot participa copiii
- 5) Participanții vor să demonstreze

- a) să conțină imagini din localitățile de baștină.
- b) are loc în luna decembrie.
- c) pot participa la concursul de fotografii.
- d) că Moldova e un plai pitoresc.
- e) de 10-15 ani, originari din Republica Moldova.

3. Alcătuiți imbinări, apoi enunțuri.

- 1) concurs
- 2) Moldova
- 3) fotografii
- 4) copii
- 5) localitate

- a) din diasporă
- b) pitorească
- c) de baștină
- d) de fotografii
- e) superbe

4. Completați.

Repere: reprezentativă, a câștigat, a obținut, i-au impresionat, Moldova, s-a bucurat.

Concursul „Mândru că sunt din .....” s-a încheiat. Cine sunt câștigătorii? Este vorba despre trei tinere. Fotografiile lor .....pe membrii juriului.

Alina Ancuța ..... premiul „Cea mai ingenioasă fotografie”. Iuliana Pascal ..... trofeul „Cea mai ..... fotografie”. Gabriela Delev ..... de premiul „Cea mai populară fotografie pe rețelele de socializare”.

Modele de vorbire

Îmi place Orheiul Vechi, pentru că este un loc pitoresc.

Îmi place Moldova, fiindcă este un plai frumos.

Prefer să merg la Chișinău, deoarece este un oraș verde.

5. Ce fotografie vă place? De ce?

Mănăstirea rupestră de la Orheiul Vechi.

Porțile orașului Chișinău

Una din cascadele de la Țăpova

Vadul lui Rașcov

6. Citiți și memorați.

- *Îmi este dragă țărișoara mea. În fiecare an revin în Moldovioara mea.*
- *Surioara lui pleacă în vacanță la bunici. Frățiorul nostru este acum în Moldova.*

7. Utilizați forma potrivită.

A. *Părinții se gândesc mereu la (Moldova) ..... lor. Ei sunt departe de (țară) ..... lor scumpă. (Frate) ..... meu stă acum la bunici. (Sora) ..... voastră se bucură când bunicii telefonează.*

B.

Țară, ... mea!

Rai, cu inimă de stea!

Soră, ... mea,

Tare mândru sunt de ea.

Moldova, ... mea!

Tare-mi este dor de ea.

Am și eu un frate, ...,

Ca lumina ochilor.

8. Găsiți intrusul.

- 1) *Moldova este scumpă, bucuroasă, bogată.*
- 2) *Concursul a fost interesant, minunat, mândru.*
- 3) *Moldova este un plai pitoresc, cuminte, verde.*
- 4) *Fotografiile premianților au fost curajoase, originale, superbe.*

9. Citiți interviul.

– *La sfârșitul lunii te întorci în Suedia. Spune-mi trei lucruri din Moldova despre care vei povesti prietenilor tăi.*

– *Despre natură. Peisajele sunt foarte frumoase. M-a impresionat natura verde și copacii înfloriți.*

Despre mâncare. Aici mâncarea este gustoasă. Legumele și fructele au un gust deosebit. Îmi va fi dor de plăcintele moldovenești, de sarmalele bunicii Maria. Îmi place că produsele sunt naturale, crescute în grădină. Despre oameni. Oamenii sunt foarte buni și primitori. La început nu înțelegeam româna, ei nu știau engleza, dar ne-am înțeles foarte bine.

10. Adevărat sau fals?

1) <i>Natura din Moldova este impresionantă.</i>	A.	F.
2) <i>Peisajele sunt încântătoare.</i>	A.	F.
3) <i>În grădinile moldovenilor nu cresc legume și fructe.</i>	A.	F.
4) <i>Moldovenii preferă să mănânce natural.</i>	A.	F.
5) <i>Oamenii sunt buni, respectuoși și primitori.</i>	A.	F.

11. Citiți textul.

... Iubesc tot ce ține de Moldovioară mea dragă. Mereu îmi este dor de plaiul meu de poveste, de oamenii săi deosebiți. Îmi amintesc cu drag de satul meu, de Chișinăul anilor de studenție. Pentru mine, Ponoarele, Roșcana, pădurea lui Codreanu, livada cu meri de vară sunt cele mai frumoase locuri pe lume. Aici apa de izvor este cea mai bună. Nu e aer mai proaspăt ca cel din satul bunicilor mei. Mi-e dor de frații mei, mi-e dor de părinții mei...

(Din jurnalul unei mame)

12. Răspundeți la întrebări.

1) Despre ce vorbește mama în jurnal?	4) Cum este apa de izvor?
2) Ce își amintește mama?	5) De cine îi este dor mamei?
3) Care sunt locurile cele mai frumoase și dragi?	6) Dar ție de cine îți este dor?

13. Găsiți rima potrivită. Completați.

Repere: ochilor, drag, florilor

Moldova
Strămoșescul meu meleag
Drag îmi este, tare .....
Drag ca floarea, ...
Ca lumina .....

Vasile Romanciuc

PATRIA

*Din orice colț al lumii
Încoace voi zbura
Cu sufletul, cu gândul
Aici e țara mea.*

*Numai în țara asta
Stejarii, plopilor-nalți
Și florile din luncă
Îmi sunt surori și frați.*

*Și inima îmi bate
De parcă-ar repeta:
Ești om și ești acasă
Numai în Țara ta!*

Vasile Romanciuc

Foto: Maxim Ciumaș